

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ØLGOD UNGDOMSSKOLES
ÅRSSKRIFT 1965

UDGIVET AF
ELEVFORENINGEN

*Spørg ikke om, hvad andre kan gøre for dig,
men hvad du kan gøre for andre!*

Julehilsen

Vi har meget ofte i læserbreve i vore aviser set, at mange — der bor inde i byen, er dybt forargede over, at kirkeklokkerne „laver et frygteligt spektakel“. Første gang, jeg læste denne klage, tænkte jeg: Ak, ja hvor bedømmer vi *spektakel* ud fra vidt forskellige indtryk og oplevelser, og som så mange gange før, gik jeg i tankerne tilbage til mit barndomshjem, og minderne derfra. Det var en selvfølge, at vi kørte til kirke hver søndag, og far var altid så tidlig på vej, at vi kunne sidde på vor plads der, når kirkeklokken rungede sidste gang og bedeslagene lød. — Nu faldt der en forunderlig fred over far og mor. De arbejdsvante hænder blev foldet fast, og der lagde sig en usigelig ro og trykthed over deres ansigter, det var som de afspejlede en forventning om det, der nu ville møde dem. De åbnede deres sind og tog imod ordet, og når tilsidst velsignelsen lød ud over menigheden, slog de korsets tegn for deres bryst. Barn som jeg var, spurgte jeg engang far „hvorfør gør du det?“ Fars stærke, men milde, gode øjne så på barnet, men der var ingen tøven i hans svar. „Når jeg får denne velsignelse om søndagen, tager jeg den med mig ud til de mange hverdage, og uden korsets tegn magter jeg ikke at leve hverdagen.“ Jeg forstod ikke dengang dybden af kirkeklokkens kalden, af velsignelsen, og dette med ikke at magte livet i de mange hverdage uden korsets tegn.

Mange år er gået siden hin oplevelse i barndommen, og det må ikke blive misforstået, når jeg siger: „Det er synd for de mennesker, der kun hører kirkeklokkerne som et søndagsspektakel, jeg beder dem om at forstå, at der er andre, der hører det som en kalden på gammel og på ung“; og glædes over at den stadig lyder til os, og stadig kalder; — måske ofte forgæves, men også tit til en stund, hvori der gives os hjælp, mod og kræfter til at tage søndagens velsignelse med ud i hverdagens arbejde og ansvar. *Spektaklet* fra kirkeklokken får da en hel anden klang i vort sind. Der kommer stilhed, ro og taknemmelighed til os. Det giver os frimodighed til at leve dagen. Vi gør vor gerning i tro på og tillid til, at fremtiden også har brug for dem, der bekender sig til, at kirkeklokken *kalder*, og ikke er en støjsender, der forarger.

Det varer kun få dage, før vi binder adventskranse. Alle forberedelserne dertil kender I gamle elever, og jeg vil tro, at mange af jer mindes denne tid her ind under jul, med glæde. Dagene får et eget indhold med alle disse forberedelser til julens komme, og for mig bliver det aldrig til en *selvfølge*, for når man hver dag går mellem så stor en flok unge glade piger, falder det ikke svært selv at være glad; og godheden jeg møder er en kostelig vare, som jeg skønner meget på, og kan ikke lade være med at takke meget for.

Godhed fra dem, vi lever iblandt, har vi alle brug for, og når vort sind er åbent og modtageligt, kan der være håb om, at vi bliver rigere, og får lov til selv at kunne give godhed igen.

Verden uden om os må ikke berøve os troen på, at der kommer så hård og ond en tid for os, at ikke håbet om, at der er en magt, der styrer og råder og kan vende, det der er tungt for os, til *det gode*.

Hindringen, modgang, sorg kommer sikkert til os alle, før eller senere, men magter vi da at finde ind bag dette, og i ærlig stræben tager opgaven op, så kommer kræfterne også, så vi kan løse hverdagens krav, — under korsets tegn. — Der var en god ven af mig, der engang sagde: „Der lægges ikke større byrder hen til dig, end du kan bære“. Måske kan vi ikke altid selv se det, men jeg tror, det er sandt alligevel. Ofte kan det være knugende tungt at gå ad vejen alene. Modet kan være ringe, viljen svag, men — for mig — står da barndommens minde om *korset i hverdagen* som et lysende vartegn.

Dagene, som ligger foran os, er fulde af forventning, og skulle vi så ikke igen hjælpe hinanden til at få fred, tryghed og glæde ind i vore hjem, der hvor vi hver især lever, så vor jul må bringe os netop *det*, som vi trænger til.

Kirkeklokken kimer til julen, vi hører det, vi lytter, og der sænker sig en tryghed over vort sind i vished om, at julefreden *kan* komme til hver eneste af os, blot vi tør tro på, at julens budskab, om fred på jorden, og i mennesket velbehag, også i dag har gyldighed for os.

Julefred til fortravlede og ængstende mennesker. — Julens fred til unge, åbne sind, der vil lytte til kirkeklokkens kalden, den der rækkes os som en gave hver eneste dag, men mest nu ind mod jul. Sådan vil jeg gerne slutte min hilsen til I gamle piger, med min varmeste *tak* for alle gode minder fra dagene her.

Alle ønskes I en velsignet jul og lykke og gode kår i året, som kommer.

Jeres *Katrine Vedsted*.

Julens budskab

Jakob Knudsen fortæller et sted om en oplevelse fra sin barndom i Hanherred. Han var med sine forældre og søskende på besøg ved efterårstid hos nogle af forældrenes gode venner, en gårdmandsfamilie. Men han og hans søskende kom ved den lejlighed ikke længere end til haven, der iøvrigt var dejlig og fuld af æbler, som der måtte spises af uden indskrænkning. De kom slet ikke ind i huset. Sandsynligvis har forældrene skullet drøfte noget vigtigt med folkene på gården, så tiden er løbet fra dem. Men Jakob Knudsen siger, at selv om han og hans søskende morede sig ude i haven og altså heller ikke var uden beværtning, husker han alligevel de mange år efter den sære fornemmelse, da han kørte ud af gården, af et under-

ligt besøg hos nogle mennesker, som han slet ikke havde fået at se. Det vigtigste manglede trods alt.

Sådan kan det gå i julen. Der er meget dejligt, som hører julen til. Gaver, god mad, juletræ, samvær med familie og gode venner. Men det væsentlige er noget andet. Det væsentlige er julens budskab. Hvis ikke det høres, er det som slet ikke at komme ind i huset. Man opholder sig ude i haven, hvor der kan være dejligt at være, men meningen med besøget var dog at besøge folkene på gården.

Hvad går julens budskab ud på?

Der er ikke mange af de hold, jeg har haft timer med på Ølgod Ungdomsskole, der ikke til at begynde med, har hørt mig genfortælle Selma Lagerlöfs roman: Kejseren af Portugalien, og forhåbentlig er der en del, som husker bogens hovedperson Jan fra Skrolykke, denne fattige daglejer fra Värmland, der engang stod med sin lille nyfødte datter på armen, og hvis hjerte kom til at banke derved. Han kom til at elske den lille pige, Klara Gulla med en kærlighed, der i sandhed troede og håbede og udholdt alt. I husker, hvordan hun rejste hjemmefra og kom på gale veje, til sidst ligefrem hånede og hadede hun sin fars kærlighed. Men den lod sig ikke slå ned. Jan mistede sin forstand, særlig meget af den vare havde han vel aldrig haft. Han bildte sig ind, at han var blevet kejser, og at hans lille pige var kejserinde. Altså han tænkte ikke et eneste øjeblik på hende som et utaknemligt barn og vanartet barn, som en der efterhånden kun bragte sorg og fortvivlelse over sine forældre. Næ, hun var, hvad hun altid havde været, hvor hun så end var, og hvad hun så end havde bedrevet: hans egen lille pige. Eller hun var så dyrebar, at intet mindre kunne gøre det: hun var kejserinde, og kejserinden skulle nok komme tilbage, og han, hendes far skulle nok vente tålmodigt, til dagen kom, hvor hun gik i land på Borgs brygge nede ved Løven-søen.

I husker nok, at Jan satte livet til for at redde Klara Gulla fra de fjender, som hun ikke selv havde set, men som han havde set: last og lyst, hårdhed og hovmod. I husker også, at det var Jans kærlighed, som sejrede til sidst.

Der er ikke ringeste tvivl om, at Selma Lagerlöf har haft mere i tankerne end Jan og hans kærlighed, da hun skrev sin roman. Hun har ganske simpelt haft julens budskab i tankerne. Det budskab, som fortæller os, at der engang blev født et barn i Betlehem, som voksede op under fattige forhold og hele sit liv levede som den, der ikke havde det, hvortil han kunne hælde sit hoved. Så at sige som Jan. Han var fattig i alle henseender, undtagen på kærlighed.

Når Jesus så på mennesker, kunne han nok se, hvad de var værd, eller hvor lidt de var værd, han kunne se deres ondskab, deres hovmod, og hvad andet vi kan nævne, der hører menneskelivet til. Deres fejl og deres fald.

Men ligesom Jan i romanen i virkeligheden kun kunne se eet eneste, når han så Klara Gulla for sig, selv i hendes dybeste fornødrelse kunne Jan kun se det ene, at Klara Gulla var hans egen lille, søde pige, således kunne Jesus kun møde mennesker som dem, der hørte ham til som hans brødre og søstre. Han kunne kun se dem som mennesker, der ligesom han selv var Guds børn.

Han kunne tale hårde ord til mennesker, men der var kun eet, han ville hjælpe dem til hver og en: at kende Gud som deres far. Derfor begynder den bøn, han lærte os at bede, og som hver af os fik som dåbsgave: *Vor fader.*

Det kan udmærket godt være, at I, når I læser dette, siger: Vi forstår ærlig talt ikke rigtig, hvad det er du skriver her. Der er så meget, som er så fremmed og dunkelt i det, som hører julens budskab og kristendommen til.

Mit svar er: Så lad det ligge i alt fald indtil videre, og hold jer til det enkle, at Han, som fødtes julenat, ville det ene: lære os at kende Gud som vor far, og derfor gav han os bønnen fadervor.

Bed den bøn!

Dens allerførste ord: Fader — indeholder selve julens budskab. Det synger alle vore julesalmer om. Blot et eksempel til sidst herpå fra salmen: Lovet være du Jesus Krist.

Himlens lys kom i dig til jord,
skinner til ny oplysning stor,
godt kan vi nu ved nattetid
kende som børn vor fader blid.
O, Gud ske lov!

Jørgen Jensen.

At tage beslutning — at gå på slump

Foredrag af forstander Niels Hansen, Østbæk Højskole, sommeren 1876.

Først velkommen til alle, men især til de unge Piger med Ønsket: Gavn og Glæde af Rejsen hertil, at navnlig Pigerne maa faa en god Tid her, en velsignet Tid, at de maa kunne sige: „Det var godt, vi kom der“, kunne sige det Livet igennem især i Solformørkelse, naar Lykkens Sol ikke skinner, ja især i Solformørkelse og naar Storm og Strøm er imod. Ja, for det er maaske godt, det, der skinner i Lykkens Sollys, og det, vi er glade ved i Medgang, naar det gaar glat for os, fygende og strygende, som Bjørnson siger, men det er mere til at stole paa, det, der ikke trænger til den Forgylnding, og det, vi tager til, naar det stormer omkring os og vil slaa os ned. Ja, Vorherre give Eder her at hente noget om end lidt af det, der holder oppe under Nederlag. Det er nu fornemmelig dem, jeg vender mig til, der har taget den Beslutning at ville tilbringe, jeg haaber 3

Maaneder her hos os, og det jeg da til en Begyndelse i Dag vil pege paa, det er Betydningen af at tage Beslutninger istedetfor at gaa paa Slump eller paa Træf eller paa Slumpetræf, som vi vel ogsaa kan udtrykke det. Ja, det betyder noget at blive i Sandhed dygtige til at tage gode Beslutninger at tage dem og holde dem fast, kan vi det og holder vi dem ret fast, saa holde vi mere dermed, saa holde vi Lykken, der ej forgaar, og kan ogsaa med Mads Hansen komme til at sige: Da er det godt at leve. —

Jeg har nu tænkt ved Exempler af den hellige og verdslige Historie at paapege, hvorvidt de Veje skille sig fra hverandre, de gode Beslutningers og Slumpetræffets, ja hvor saare forskellige de ere og Rejsen med dem: Den første den gode Beslutnings Vej tit tornefuld, altid anstrengende og krævende et vaagent Øje og Beredvillighed til at opgive, hvad ej kan medføres. Vilje til at rive sig løs, flænger det end i Kødets, men ogsaa altid Lykken vis samt Sejren og Freden, den anden, Slumpetræffets Vej tit banet og bonet altid forholdsvist let og lystelig, Viljen sparende, Skindet bevarende, kunde man gerne sige, men altid paa Hængedynd og Skragis Undergangen vis. Ja, saaledes er det at gaa paa Slumpe, det er det uholdbareste Underlag et Menneskeliv kan have, og det, vi kalde paa Slumpe og paa Træf, er det i Virkeligheden ikke, thi det er, om det fortsættes, vis nok nemlig Ulykke og Undergang. Nu, dette var det saa, jeg eksempelvis vilde oplyse. Jeg vil tage Exemplerne parvis og blot tage Kvinder.

Først da Eva og Marie. Jeg kan vel sige de mest bekendte og vel mest berømte Kvinder, jeg kunde nævne Eva, hun gik paa Slump, det tør vi nok sige. Det var visselig ikke efter en overvejet Beslutning efter at have vejet Guds og Djævelens Ord overfor hverandre, at hun saa havde fundet Guds Ord for let og saa kastet det bort og valgt Djævelen, saa havde Angeren og Anklagen mod Djævelen ikke kunnet finde Sted, men saa havde heller ingen Frelse været mulig; nej det var, som jeg har hørt en Præst sige, det var uforvarende, hun kom til at æde af Kundskabens Frugt og lærte ondt at kende. Fjenden søgte at bane Vejen for hende, Frugten var hende lystelig at se til og god at faa Forstand af; viljesparende aad hun; hun gik paa Slump og banede derved Slumpevejen, som siden er bleven saa meget banet; hun maatte dø, og som jeg har sagt, en fortsat Vandring paa denne Vej fører til Død og til Døden; men gik Eva fremdeles paa den? det kan ikke bestemt afgøres; men at hun fremdeles har traadt sparende Skindet, det tyder Kajns Historie, ham hun ogsaa paa Slump gav Navnet „Herren“, hun mente, at nu var han kommen, som Herren havde spaaet, og sin anden Søn Abel gav hun ogsaa vist paa Slump dette Navn Forfængelighed; men hvorledes endte hendes forfængelige Moderglæde. Det hedder „Og Kajns taledede med Abel sin Broder, og det hændte sig, der de vare paa Marken, da stod Kajns op mod Abel sin Broder og ihjelslog

ham". I denne Hændelse endte Evas Moderglæde. Kajn blev en gruelig Herre og Abel et Lig. Evas Stolthed, hendes Forfængelighed, hendes Øjnes Lyst og Hjertes Glæde hændtes at blive et Lig. Ethvert Hjerte og da sikkerlig især ethvert Moderhjerter kan føle, at Herren straffede paa Eva hendes Gaaen paa Slump, straffede og, vi vil haabe helbredede, da hun havde født den tredie Søn og kaldte hans Navn Seth, da sagde hun: „Gud har sat mig en anden Sæd i Abels Sted; thi Kain slog ham ihjel“, og det hedder kort efter, „da Seth fik Sæd, da begyndte man at paakalde i Herrens Navn“. Gud faar Ære og Paakaldelse, og Gud ske Lov for disse Ord for vor stakkels Stammemoders Skyld, som uforvarende kom saa galt afsted. Men paa Kajn straffede Herren ogsaa Hændelsen; det lader til, han vilde skudt det fra sig (lige)som en romersk Kejser Nero med, at det var Hændelsen, og som Josefs Brødre og som David, da Urias faldt; men Gud lader sig ikke spotte, og det onde Frø udvikler sig saa i Kains Æt videre til den onde Beslutning, da Lamek pralede af sine Manddrab, og da Kains Sæd især fik Jorden opfyldt af Vold. Slumpevejen endte i Syndfloden, kaldt over Jorden af den Flod af Synd, der først have overskyldet den.

Men nu Jomfru Marie, hun vandrede paa den gode Beslutnings gode Vej. Hendes Svar til Engelen: „Se, jeg er Herrens Tjenerinde, mig ske efter dit Ord“, det aabenbarer Beslutningen, at om end hun overgav sig fuldt og helt, saa var det dog ikke i Blinde og paa Slumpe, hun vidste, hvem hun gav sin Tro, og hun gjorde det med fri Vilje, ja med en Vilje, saa fro, saa ren, saa stærk, saa hellig, nej det tør jeg ikke sige, saa from, saa uskyldig. Nu, det vier hele hendes Færd, den var ikke en stille Gang ad en Rosenvej, nej en stille Gang over et stormfuldt Hav, hun gik i Troens Frimodighed og Fortrøstning, komme, hvad komme vilde, Herren var med hende, han skulde føre alt igennem, det er, som sang det indeni hende som hin Stund hos Elisabeth, eller som fyldte denne Lovsangstone Luf-ten om hende, hvor kunde hun ellers rive sig løs fra Hjemmet og gaa til Bethlehem, den Stund hun skulde føde, og hun har ikke tung-sindig gaaet den Gang, rive sig løs fra Fædrelandet og gaa til Ægypten, rive sig løs fra Verden og blive sit eget Barns Dicipel, sætte sig ved hans Fødder og med Glæde høre ham drage alle sine Dicipel ind i sin Familie. Ja han var Kristus Konge, han var Herren, han var hendes Stolthed, og maatte hun end opleve Langfredags-mørket. Paaskemorgensolen oprandt dog og for hende, hun saa Sejrssolen lyse over Herrens forklarede Aasyn, og i Glansen af Sejrssolen gik hun ind til sin Herres Glæde. Hun var tidlig oppe i sin unge Alder til at tage eller gribe en god Beslutning, den hun holdt fast og holdt derved alt, ja hvilken Kristen forstaar ikke det, at hvormeget hun end i Nasareth havde maattet give Slip paa, paa Ægyptensrejsen og senere, hun havde alt i Sønnen; hun havde valgt den gode Del, ja valgt den, villet den.

Jeg har nu egentlig en Fornemmelse af, at jeg gerne kunde lade det blive med dette Exempel, det, som jeg vilde, der skulde ses, se vi ligesaa godt i dette Exempel som i andre; men skønt Rosen kan beskues saavel i en Rose som i en anden, saa trættes vi derfor dog ikke ved flere, og saaledes kunne vi visselig ogsaa i Historien se det samme komme igen i flere Personers Liv, det samme, og dog ikke det samme, og saaledes nu her, naar vi sammenstille Abrahams Hustru med Loths Hustru Zara eller Fyrstinden, som Herren nævnedes hende, hvad er hendes Ros? det er, at hun er Abrahams Hustru, virkelig hans Hustru, hans Medhjælp, hun deler hans Tro og hans Haab og elsker ham af hele sin Sjæl; han har valgt hende, ja visselig, men hun har ogsaa valgt ham, hun er ikke blevet hans ved et Tilfælde eller ved Slumpetræf, nej fordi hun har valgt ham og vil hans Vel, kan hun uden Knur finde sig i at blive kaldt hans Søster og derved løbe den store Fare blandt Ægyptens Voldsmænd; forøvrigt er Guds Velsignelse, at ham skænker hende Isak og Abrahams Kærlighed hendes Ros, som viser, at hun vilde noget, og hvad det var; men Loths Hustrus Hjerter hang ved det døde, hun saa tilbage paa Flugten fra Sodoma, og hun blev en Sten; hun har vist gaaet paa Slump og har villet lade det komme an paa et Træf, hvad der skulde komme ud af at se tilbage, hun har ikke kunnet løsrive sig fra Godset og Guldet, som Eva ikke kunde løsrive sig fra Kundskabsæblet, og hvorfor? fordi hun ikke var fast tilknyttet til sin Mand og til Abrahams Gud; det er Tilknytningsbaandet opad, der løsriver nedad; men Himmelbaand knyttes aldrig paa Slumpe, om end nok Herren siden kan velsigne, hvad Mennesket har gjort i Blinde, naar Mennesket lærer at forsage dette Væsen og give sig Gud i Vold.

Nu det var et andet Exempel fra Israels Folks Historie. Fra egen Historie vilde jeg gerne fremdrage trende Kvindeskikkelser, Kristian (II)'s Elskerinde og Hustru samt Korfits Ulfeldts Hustru Eleonore Kristine. —

Om den første Dyveke — den lille Due — som hendes Navn betyder, maa vi vistnok sige, at hun var en saare elskelig Kvinde, havde hun blot vogtet sig selv, hun var smuk, god og elskelig, siges der; men uforvarende, saaledes var det sikkert, blev hun besnæret, hun blev som Lillien, som Søren Kirkegaard fortæller om, løsreven fra sit Voxested uden at faa nogen anden Jordbund, hvori hun kunde vokse fast „Ak undervejs visnede Lillien“, og det passer jo egentlig paa Dyveke, og det passer paa saa mange, der uforvarende ere blevne løsnede ved Roden af den slemme sladrende Fugl, den forføriske Tale; men derfor gælder det at der bindes Baand, som kan løsrive fra Forførelsens Kunster og Blændværkets Fortryllelse, det gælder, at Hjertet bliver bundet, at Hjertekærligheden bliver grebet og omslynget af Sandheden. Det var Tilfældet med Marie, hendes Hjerter blev bundet, bundet og dog fri; thi (det) var Sandheden,

Guds kærlighedsfulde Raad til Menneskets Frelse, der omslyngede hendes Hjerte. Zara var ogsaa tilknyttet til Abraham og hans Gud ved Sandheds Guldbaand, og de to Kvinder, jeg før nævnte Elisabeth og Eleonore vare ogsaa bundne med Sandheds Guldbaand, Ægtekærlighedsbaand, knyttede i Ægteskabet. Det er fast rørende at se paa disse to Kongedøtre. Elisabeth af Spanien eller Flanderen kommen her ind, drevet af sit trofaste Hjerte og følgende den gamle Ørn drevet af sit trofaste Hjerte. Hendes Broder vilde ikke kendes ved hende navnlig (fordi) hun holdt sig til Luthers Lære, og sagde, at han vilde ønske, at hun ikke var hans Søster, men hun svarede: „Vor fælles Moder har bragt os karske til Verden som kødelige Søskende; jeg vil holde mig til Guds Ord alene, følge det og ingen menneskelig Myndighed, men i alt andet vil jeg gerne gøre, hvad eder behager. Vil I derover fornægte mig som Søster, da maa jeg finde mig deri og befale det Gud.“ Disse Ord viser hendes Troskab mod Sandheden fra Gud, og der er en Mangfoldighed af Vidnesbyrd om hendes Troskab og inderlige Hengivenhed for hendes Ægteherre. Hun modtog fra Danmark saare hæderligt Tilbud om Underhold, men hun svarede, at hun hellere vilde leve i Landflygtighed med sin Ægteherre end leve uden ham. Hendes Breve, som hun skrev til sin Husbond, den Tid de flakkede omkring i Tyskland sidst stedt, som Kæmpevisen siger:

Han ved sig hverken Ly eller Læ,
hvor han kan bygge sin Rede.

ja uden Ly og Læ mod de mange Forfølgere, som (Kong) Kristian skyldte Penge, disse Breve vidne om den inderligste Kærlighed og Hengivenhed. Hun skriver saaledes i et Brev: „Min allerkæreste Herre, jeg længes mig ihjel, medmindre eders Naade haver snart Bud efter mig.“ I et andet: „Jeg beder eders Naade, at I snart lader mig komme til eder. Jeg vil fast hellere blive hos eder og lide, hvad jeg kan, end være borte fra eder og have alt, hvad jeg ønsker mig; thi jeg kan ikke blive glad, da jeg altid frygter for, at der skal tilstøde eders Naade noget, og jeg kan aldrig være uden Sorg; jeg tror, de gør mig snart galen, saa handle de med mig her.“ Ja, saaledes er hendes Breve fulde af Længsel og Kærlighed, og hendes Færd var i Overensstemmelse dermed, hun skaanede sig ikke selv, naar enten hun eller Kongen troede, at hun kunde gavne hans Sag ved at henvende sig til sine mægtige Paarørende, om end de mange Gange tog koldt imod hende. Hun kunde dog ikke længe bære disse Trængsler, hun døde ikke 25 år gammel paa Slottet i Nederlande 1526 og ligger begravet i Gent. Barfod siger i sin Danmarkshistorie om hende „Der var nu meget at sige om hende skønt intet uden det allerbedste og kærligste,“ og det er sandt; tidlig tog hun den Beslutning at blive Kristian den andens Hustru, denne Beslutning holdt hun fast trods mangfoldige Hindringer og den Beslutning at være ham en

tro og kærlig Hustru, være hans Medhjælp i gode og onde Dage, i hvad Lykke Gud almægtigste vilde tilskikke, den holdt hun fast til sin udødelige Ære og til et lysende Exempel for Kvinderne gennem Tiderne; men en lignende Kvinde var jo Kristian den fjerdes elskede og elskelige Datter Eleonore Kristine, i Faderens Liv hans Stolthed og Danehoffets Pryd, men under hans Søn i 22 Aar kastet i et mørkt Hul uden Lys eller Lampe, Bog eller Pen, tit næsten kvalt af Røg og hvorfor? fordi hun var en trofast Hustru, der holdt den gode Beslutning fast at være sin Ægtefælles Støtte og Hjælp i gode og onde Dage. Hendes Tro og Guds frygt, hendes Hengivenhed og Troskab er noksom bekendt. „Ej noget synes tungt for Ægtekærligheden“, er hendes Ord, hun vil være navnkundig i Danmark saa længe Troskabssnykket agtes for Danekvindens Pryd, og det vil forhaabentlig vare til Verdens Ende. De to højbaarne Kvinder følte sig knyttede og vare knyttede til en Sandhedens Verden, til Guds Viljes Ordning med stærke Baand, og derfor kunde de lade briste de mangfoldige Baand, som under Bristningen rive og nage. Eleonora sagde: I Modgang er det let at foragte Døden, men den er stærkere, som kan bære Ulykken. Det fik de to Kvinder Naade til at bære Ulykken; men hvad gav dem, og hvad gav de andre den Kraft? dette, at de vare af Sandhed, troede paa Sandhed og tjente Sandhed, der var Raab fra det dybe til ham, som sidder i det høje, ja han, han havde vakt Raabet, og han hørte det; thi naar han hører, vil han bønføre, men han hører altid, ja han hører Raabet, før det finder Ord og Tunge. Ja Raabet fra det dybe til ham i det høje skal nok blive hørt, naar det blot kan blive raabt op; men Raabet i os maa raabes op som Genlyden i Bjergene, men hvert Menneskeliv paa Jord i Sandhedstjeneste er et Raab ind i Bjergene — og Ord, hvori der er Tro paa en levende Gud, Haab om Lysets Sejr over Mørket, Livets over Døden og Kærlighed til Gud, til Mennesker og til al Sandhed, ethvert saadant Ord er et Raab ind i Bjergene, og en velsignede Dag er det, naar saadanne Røster naar ind og vækker Røster, som ikke vilde gaa paa Slumpe Livet igennem gaa i Søvn end mindre tage Beslutninger i Djævelens Navn, men forsagende ham hans Væsen og Gerninger — det er Grunden. Kniven til at skære løs med, dette Ord, skære løs Baandene, som drage nedad, tage Beslutninger i Vorherres Navn, ja vælge den gode Del, og det gør vi dog ret egentlig, naar vi gribe Troens Ord, som er Himmelbaandet, der drager opad. Ja saa skilles da Vejene, vidt og langt ligger der mellem dem, dem vi idag have talt om, men det er da det, det gælder om, at vi kunne bestyrke hverandre i at vandre den gode Vej. De forudgangne sætte Spor paa Vejene, det er enkelte af disse Spor, jeg idag har søgt at pege paa, og det maa stadig blive vort Arbejde at udforske Aandens og Sandhedens Spor, at vi ved at gaa frem deri, selv kunne komme paa ret Spor til Glædens By, thi det rette Spor gaar til den evige Glædes Stad, det slaar aldrig fejl.

Vore dialekter

I et af de store dagblade stod for et par måneder siden en artikel, hvori forfatteren foreslog, at vi nu skulle opgive dansk som undervisningssprog og kun bevare sproget som dialekt. Forfatteren gjorde gældende, at det var økonomisk uforsvarligt for landet at opretholde landenes sprog og undervise i disse. En tiårig skoleuddannelse gav ikke dækning for det almindelige sprogbehov til at opnå direkte eller skriftlig kontakt med folk i andre lande. Han fandt det irrationelt og ganske håbløst at fortsætte med undervisning i flere sprog, når hele problemet kunne løses ved at kvitte dansk og i stedet indsætte verdenssproget engelsk. På denne måde kunne dette sprog efter nogle års indlæring i skolerne overgå til erhverv og administration, hvorefter det kunne træde i stedet for dansk, således at dansk kun blev et talesprog svarende til vore dialekter, som vi kender dem i dag.

Tanken står vel i forbindelse med vore turist- og forretningsmæssige forbindelser med udlandet, men er måske også et udslag af den europæiske enhedstanke. I dag synes den måske for absurd at debattere, men hvordan sagen så stiller sig om 10 år er jo så et andet spørgsmål.

Sproget er i vort århundrede stærkt knyttet til det nationale, men vi skal ikke mer end halvandet hundrede år tilbage, før dette ikke var tilfældet, så da passede Chr. Wilsters strofer i Holbergsangen at

„Hver mand som med kløgt gik i lærdom til bund,
latin på papiret kun malte.
Med fruene fransk, og tysk til sin hund,
og dansk med sin tjener han talte.“

Holberg får jo i regelen æren af at have knyttet båndet fast mellem modersmålet og det nationale, en ære, som han næppe kan tilkomme, da han jo kun gjorde sin tid opmærksom på det latterlige i den almindelige efteraben af det fremmede — også på sprogets område. Nej, det var historikeren Laurids Engelstoft, der i et par skrifter 1802—08 „Tanker om nationalopdragelsen“, i meget kraftige udtryk fastslog sprogets nationale betydning. Han skriver således: „Med sproget falder nationen, når den foragtende sig selv, afklæder sig den karakter og originalitet, som beror på modersmålets vedligeholdelse og ære. — Står da en nationskarakter, dens selvfølelse, dens uafhængighed i så nøje forbindelse med dens fædrenesprog, da være dette en helligdom i dens øjne“. Professor Engelstoft var meget anset også udenfor landets grænser, og skrifterne vakte betydelig opsigt og blev optakt til den rejsning, der resulterede i den store buket af modersmålsange af Lemche, Grundtvig, H. C. Andersen, Hostrup, Mads Hansen, Aarestrup, Morten

Eskesen, J. Ottesen, V. Rørdam, H. Rode, Carl Ploug og mange flere.

Men modersmålet er jo ikke altid det samme som rigssproget. Modersmålet er også folkemålet sådan som det tales på Sjælland, Fyn, Nørre- og Sønderjylland og Færøerne.

„Modersmål er det kraftens ord,
der lever i folkemunde.“

Om disse folkemål, dialekter står der jo og har stået i årevis en standende strid; nogle mener, at de på visse egne stort set er forsvunden om 25 år, andre mener, at det vil tage et par generationer, og givet er det jo, at de i den sidste menneskealder er undergået en betydelig forandring i retning af svækkelse, en mængde af de gamle ord og ikke sjældent netop disse, som kendetegner nuancer i udtryk, som rigssproget ikke ejer, er forsvundet.

Der kan påvises flere grunde til denne svækkelse. Det livlige samkvem mellem folk fra forskellige egne, brug af telefon og radio gør vel sit, men skolerne må sikkert også tage sin del af ansvaret, bevist eller ubevist, som indstillingen nu er. Byprægede skoler af en vis størrelse arbejder vel almindeligvis hen til, at børnene udtrykker sig på en nogenlunde rigssproglig korrekt måde, også om skolerne har nogle dialektbetonede elever, og ældre lærere har jo også oplevet perioder, hvor „danskeksperter“ igennem kurser har gjort et målbevidst arbejde for at indføre korrekt taledansk med fjernelse af det hårde stød, der er karakteristisk for jysk dialekt. En sådan sprogrensning gik efter genforeningen over landet, men i Sønderjylland, hvor man vel fandt den mest påkrævet, mødte den uventet modstand. En kendt sønderjysk lærer skrev: „Mens rigssproget fylder sig med fremmede ord i mere eller mindre korrekt udtale, ligger dialekten med sine gamle former og ord og tjener brugeren lige godt den dag, han vender tilbage til den. Hvis det ikke var sådan, ville det danske sprogs dage være talte; thi uden dialekterne ville rigssproget i den grad være prisgivet moden og svæve i luften, at dansk snart ville blive en blanding af fremmede brokker.“ Efter hans opfattelse var det ikke rigssproget, men den sønderjydske dialekt, der havde holdt det tyske sprog i skak og var således blevet en betydelig faktor for genforeningen.

Spådommen om, at rigssproget ville blive en blanding af fremmede brokker var vel en overdrivelse, men vi er jo dog nået dertil, at en fremmedordbog er blevet en ret uundværlig genstand i ethvert hjem, der beskæftiger sig noget med aviser og bøger. —

Højskoler og ungdomsskoler har vist i nogen grad holdt hånden over dialekterne og på forskellig måde styrket deres beståen, men også der har der dog været misforståelser. I en af vore nationalprægede højskoler hed det i elevforeningens love „at vi såvel i skolen som uden for samme indbyrdes vil tale vort modersmål så rent

og rigtigt som muligt — d. v. s. således som lærere taler det". Denne paragraf er naturligvis forlængst ophævet, men den beretter tydelig om den sædvanlige undervisning af dialekten i den nationale sprogekamp. Skal man nævne endnu en grund til dialekternes svækkelse, må det vel blive „Stymperbegrundelsen“, denne, at det ikke er fint ikke på mode at bruge dialekt.

Der kommer tider i ethvert menneskes liv, da sligt intet betyder. I Jakob Knudsens bog „Rodfæstet“ fortælles om en præstekone af bondeslægt, der ligger for døden. Hun har siden barndomstiden talt rigssprog, men nu da kun skal tage afsked med alt og alle, da taler hun sin barndoms mål. J. K. havde en virkelig oplevelse som kilde, men der er jo både i litteratur og det virkelige liv lignende beretninger, der fortæller, hvad der er kerne og hvad der er skal. Så er spørgsmålet, om dialektfolkene anses for at være af mindre værd end andre, der følger tidens strøm. Tabte statsminister Knud Kristensen mon „ansigt“, når han stod på tingets talerstol og ombyttede det gængse „jeg“ med det jyske „a“ — næppe. Om den bekendte rigsdagsmand Jens Jørgensen Bjerregaard fortalte J. Byskov, at Orla Lehmann sagde: „Når Jens Jørgensen taler jysk, så skal vi lægge mærke til, hvad han siger.“

Dialekterne indeholder en sprogkerne, der præger sin person, hvad enten han er jyde eller øbo, med rigssproget er vi i fællesskabets store hav.

H. Øllgaard, Ølgod.

Ungdom i dag

I dag isolerer og omtaler vi unge mennesker på en måde, så man skulle tro, de er en særlig gruppe indenfor samfundet. Det burde ikke gøres, for ungdommen er en del af os alle. Vi er lige så dybt påvirkede af dem, som de er af os. Sammen er vi begge betingede af vore omgivelser og også modtagelige overfor påvirkninger derfra.

Vi står ikke ved bredden af livets strøm og iagttager de unge i deres fremskridt og kamp. Dette er en fejltagelse, som alt for mange af os begår. Nej, vi er i strømmen sammen med dem og ikke nødvendigvis foran dem, men måske snarere bag dem. Og det, at vi har været der længere, behøver ikke at betyde, at vi klarer strømmen bedre, eller at vi nødvendigvis har en mere begunstiget position.

Vi må ikke begå den fejl at prøve at lede unge ud fra den erfaring, vi havde, da vi var i deres alder. Visse centrale spørgsmål er naturligvis de samme; men mange andre, både centrale og mindre betydningsfulde, er forandrede.

Min ungdom er ikke en moderne 16-årigs ungdom, og læg mærke til, at den 27-årige i dag er langt fjernet fra sin teen-age-bror eller

-søster. Akkurat lige så langt, som den ældre er. Tiden bevæger sig så hurtigt, at 10 år i dag svarer til 40 år tidligere.

Den moderne ungdom er født ind i og opvokset i en verden, som sammenlignet med den verden, vi er vokset op i, næsten er som et eventyrland.

Ikke blot har den hørt, at mennesker har gået ude i rummet og svømmet rundt der, som om det var i vand; men den har set det selv gennem fjernsynet, og er ikke overrasket derover, men kan både forstå det og tale fornuftigt om det.

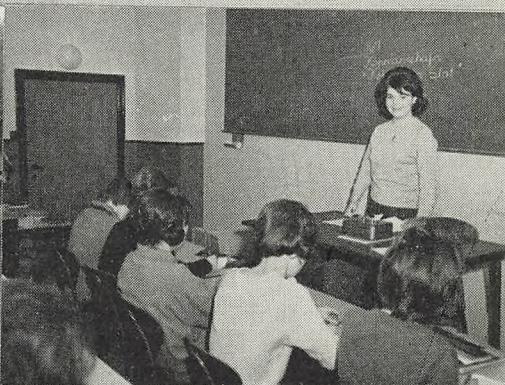
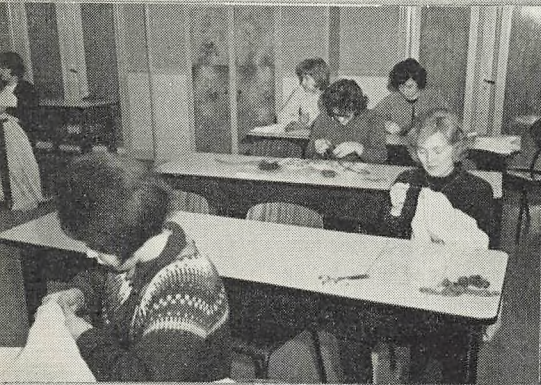
Dag efter dag er ungdommen på vagt overfor en lurende skygge, som altid er der. Somme tider ikke større end en menneskehånd; men somme tider sort og stor og truende. Og så gør ungdommen sig til et væsen, og er næsten ikke et menneske mere. Alt dette sker i sammenhæng med, og som følge af rystende videnskabelige revolutioner så eksplosive, at teorier forældes fra den ene dag til den anden. De praktiske resultater ses på den ene side som totalt ødelæggende våben, på den anden som forbavsende fremskridt i den tekniske udvikling, i medicinsk dygtighed og teknik ned til arbejdsbesparende indretninger, som findes i næsten ethvert hjem.

Moderne ungdom er ikke forvirret ved dette, men føler sig hjemme i det hele. Dette er dens verden, og den venter og ønsker, at den skal være som den er.

Et klima som dette har en dyb indvirkning på ungdommen, på alt, hvad den tænker og gør. Vi må huske på, at moderne ungdom er arvtager efter to nedbrydende verdenskrige indenfor 20 år. Denne generation har ikke selv gennemlevet dem. Men disse globale konflikter har været ligesom kæmpemæssige jordskælv, der har styrtet alt omkuld og ikke igen sat tingene på plads, som de var tidligere, men af stykkerne opbygget en helt ny scene, som vor generation har kendt hele dens korte tid.

Moderne ungdom står ansigt til ansigt med brutale opgør mellem racer og farver. Det er ikke længere et spørgsmål om sløve indfødte under kokosnødder eller palmetræer, men det er spørgsmålet om nation efter nation, som river deres bånd i stykker. Den farvede mand forlanger og kæmper for sin plads i solen.

Vor ungdom i dag, som skal være morgendagens borgere, er nødt til at finde en løsning på disse vanskelige ting. Og ved siden af den står så den ældre generation, der kender depression, arbejdsløshed, hungermarch og erhvervskrise. Disse kendsgerninger fra mellemkrigsårene er for vore unge lige så megen tågesnak som krigen i Abessinien eller besættelsen herhjemme. For ungdommen har aldrig kendt andet end det, der hedder øget velstand. Den gamle dyd som sparsommelighed, den gamle forestilling, at du kun har, hvad du betaler for, gælder ikke mere. Det kan ungdommen ikke dadles for, for den er uforskyldt i denne tilstand. Vi kan ikke råde dem til at

vende tilbage til en før-rigdoms-stat eller en før-velfærdsstat, men derimod give dem almen viden og oplære dem menneskelige egenskaber, så de bliver modne til at klare sig i dette samfund og gøre det til tjener og ikke blive dets slaver.

Vi har intet mere kostbart end vor ungdom.

G. Vedsted-Hansen.

Hvor jeg keder mig

Denne bemærkning er ikke ganske ukendt i vore dage og behøver absolut ikke at være kommet alene fra den gruppe af befolkningen, som til alle tider har været i „skudlinien“ på et vist tidspunkt af deres liv, nemlig de unge.

Men hvorfor er det sådan, hvorfor keder vi os og bruger måske tiden på en tilfældig måde? For rigtigt er det, at mange mennesker virkelig keder sig, så snart de er uden for den „beskyttelse“, som hverdagens bestemte pligter og gøremål har sat dem under. — Fritid-selvbeskæftigelse, så går det galt.

Ja, svar er der mange af; men jeg er bange for, at den nøjere sandhed er bedst formuleret af en, der engang sagde: Grunden til den megen utilfredshed over alle ting i dag, over tilværelsen i det hele taget, kan søges i, at vi har fået det for let på alle måder, så der er for lidt at kæmpe for, — og derfor keder vi os.

Vi bliver gradvis frataget det personlige ansvar, staten, som vi er meget i familie til, vil så gerne tage alle besværligheder og bekymringer fra os „så vi alle sammen kan have det trygt og godt.“ Den kamp, vi fra tidernes morgen var bestemt til, formindskes stadig, og vi står i alvorlig fare for som mennesker at gå til grunde i en tilværelse, der hele tiden bygger på beskyttelse, betryggelse og undskyldninger for vore handlinger.

Kort og godt: væk med alle besværligheder, — og lev livet uden bekymringer!

Har han ret? Er det sådant, vi inderst inde ønsker det?

Et eksempel her. Vi har på et eller andet tidspunkt iagttaget et lille barns leg (som for barnet er den dybeste alvor). Det leger og er meget optaget af dette. Men allerede der opstår små forhindringer, og vi er der straks med: nu skal jeg lige gøre det for dig. Og uden at tænke os om, har vi det øjeblikkelig gjort. Hvorpå der følger gråd og tænders gnidsel.

Hvorfor? Jo, for den glæde, der lå i, at man selv klarede tingene, var også dermed væk.

Som det begynder i det små, opleves det gang på gang i større forhold; men vi ønsker ikke alle sten ryddet af vejen for os, vi vil gerne selv være med til at fjerne nogle af dem.

Ingen kan ønske tiden skruet tilbage, og om så var er det ikke gørligt.

Det er heller ikke det, vi får leveret gennem TV o. s. v., der er skyld i, at vi keder os, — i den tid vi selv bestemmer over; men det er vor egen indstilling til tilværelsen. Tilskuerens plads klarer ikke sagen. Der er nok at tage fat på, hvis vi vil. Men når kedsomheden alligevel opstår, er forklaringen nok den, at problemerne ikke føles sådan, at de er ulejligheden værd at vove en dyst for. Og har vi ingenting at samtale om, griber vi til underholdningen. Gode samtaler hører vist desværre til sjældenheder. Man snakker til hinanden i stedet for med.

Den bedste fritidsanvendelse er dog interessen for dem, vi får lov at leve blandt.

„Hvorfor legede jeg ikke mere med mine børn, da jeg havde dem hos mig? Hvorfor havde jeg så travlt, at jeg aldrig havde tid til at give mig af med dem? Nu har jeg ingen at lege med.“

Nej, tilværelsen får kun mening for os i forholdet til de andre. Derfor kan vi også kun komme ud af kedsomheden ved at ombytte underholdningen, passiviteten med aktiviteten.

Og fra det øjeblik dette sker, vil vi opdage, at megen utilfredshed også samtidig forsvinder, og vi kommer til at opleve glæden over anstrengelser og overvundne forhindringer.

I samme grad det sker, bliver det en hjælp til bevarelse af menneskelige værdier, på trods af det vi ikke formår at ændre.

Det modsatte er menneskeligt dødvande, for: livet er kamp — kampen liv!

Med tak for året, der snart udrinder, ønskes: Glædelig jul og alt godt i det nye år.

Dagny.

Tanker og sytøj!

Det er et af disse vidunderlige tidspunkter på døgnet. Klokkeren er mange, alle sover, der er ganske stille og mørkt på hele skolen. Kun lampen over min stol brænder. Jeg sidder her hensunken i tanker over mit sytøj. Mønsteret var nok lidt vanskeligt i begyndelsen og krævede min fulde opmærksomhed, men nu kender jeg det, og syningen skrider automatisk frem under nålen; det er blevet en refleksbevægelse at sy rigtig. Det behøver skam ikke at være helt roligt, for at sytøjet kan blive fejlfrit, men der må være ganske stille, for at ens tanker kan få lov til uforstyrret at færdes hid og did, hvor de lyster. Hvad har det så med sytøj at gøre? Sytøj, strikketøj, ja stoppen strømper, om man vil, det er ligegyldigt, men der må en ting til for at optage hænderne, ellers kommer uvedkomne tanker ind og minder én om, at man burde foretage sig

noget. Jeg mødte engang en, der hadede håndarbejde og benævnedes det som noget „åndløst tidsspilde“. Tidsspilde skal vi ikke diskutere; det må stå til enhver, om man har lyst til at lave smukke brugsting til sit hjem, eller om man tror, der kan købes noget tilsvarende i kvalitet og form, men åndløse kan de timer man anvender ved håndarbejdet vel aldrig blive. Findes der andre tidspunkter på døgnet hvor man helt kan være i fred? Ved sit daglige arbejde må man dog være optaget af dette, og har man lagt sig til hvile, er det et ret begrænset tidspunkt, man har til sin rådighed, inden tankerne glider over i en fantastisk drømmende form, og man sover. Her standser måske nogen og siger, at man kan ligge lysvågen i timevis på grund af for mange tanker. Ja vist, men så er de ubehagelige, eller man er nervøs eller overtræt, så tag hellere en bog og forny dem helt.

Egentlig tror jeg, mange mennesker elsker at bygge luftkasteller, drømme sig ind i en anden verden, hvor man selv er hovedpersonen, helten. Er det noget åndløst tidsspilde? Selv om idéerne ikke har med virkeligheden at gøre og måske aldrig får det, så kan man af og til blive så optaget af et ønske, at man bestemmer sig for at gennemføre det, hvad enten det så er at møblere sin stue om, eller rejse ud for at besøge og glæde en gammel slægtning. Var man kommet i tanker om disse ting og fået lyst til det i ens daglige jag, hvis man ikke havde haft en rolig stund med sig selv?

Sammen med en radioudsendelse er det mig umuligt at undvære et håndarbejde. Hvor kan man meget bedre holde tankerne sammen, om det man hører, der er ikke noget andet, der afleder opmærksomheden, man har kun øje for arbejdet, og det kender man. Sidder man derimod ledig hen, finder øjet let på så meget, og man hører intet medens man tæller striber i gardinet.

Man kan komme til at holde så uendelig meget af en bestemt ting, man har lavet, den bliver ligesom levende, og en del af en selv, måske netop fordi visse tanker og oplevelser dukker op igen, hver gang man senere ser den.

De bedste ønsker om en glædelig jul.

Else Jessen.

For lidt og for meget!

— De havde ikke meget at rutte med. — Hun spinkede og sparede og var ferm til at udnytte lidt kød til flere dages middage, til at sy om til børnene af gammelt tøj, strikke af optrevlet garn o. s. v.

— Han arbejdede over, hvis der skulle blive råd til nyanskaffelser.

— Men det var en lykkelig familie.

Indholdet af disse linier, som jeg fandt i et blad forleden, vil for mange af jer lyde som lidt af et eventyr. — I er vokset op i et vel-færdssamfund, hvor udtrykket „vi har ikke råd“, er blevet ombyttet med „det må vi kunne tillade os“.

Og meget kan vi tillade os i dag! — Vi har mad, klæder og meget, meget andet i overflod.

Husmoderen i dag behøver ikke på samme måde at spinke og spare, for at få maden drøjet, så det slår til ugen ud. Mange kender ikke mere begrebet „søndagsmad“, men kan tillade sig at spise „søndagsmad“ hver dag. Madrester kastes i skraldespanden, for de fylder kun op i køkkenet, — samme vej går det halve franskbrød fra dagen før. Måske er dette lidt grelt sat op, men mon alligevel ikke, der er lidt om det. — Det volder os tit vanskeligheder at udnytte alt til det sidste, ikke blot, hvad mad angår, men mange andre ting. Vi er vel for „dovne“ til at få noget ud af „besværlige“ rester. Nye ting er lettere at gå til.

Husmoderen i den lille familie indledningen omhandler, havde ikke penge til at købe nyt for, hun var tvunget til at sy om af gammelt, men hun oplevede glæder ved at skabe noget af „ingenting“. Hun blev glad for disse ting og hægede om dem; de havde kostet en indsats.

Vi har rigeligt med tøj, derfor bliver vi ofte „sløset“ med det. — Hvad gør det? — Vi kan da bare købe noget nyt! Vi har „pæne“ møbler, tæpper, gardiner, TV, kort sagt alle materielle goder, som vi er vokset op til at betragte som selvfølgeligheder.

Men er vi lykkeligere for al denne overflod? Ved nærmere eftertanke må svaret nok blive et „nej“. Nogen skønner meget på det, f. eks. de, der har oplevet andre tider, men vi andre har svært ved at se, hvor godt vi egentlig har det, fordi vi aldrig har prøvet andet.

Vi kender ikke som den lille familie glæden ved „de små ting“. — Vi har vænnet os til, at vi kan få næsten alt, hvad vi peger på, derved mister tingene deres værdi.

For familien her har den almindelige prisstigning selvfølgelig også betydet topfyldte skabe og skuffer og andre goder.

Men mon de ikke undertiden standser op og mindes den dag, da de f. eks. fik en støvsuger og sammen „prøvekørte“ dens sugeevne, mens de beundrede dens fine forkromning. — Eller den jul, da børnene foruden de „bløde“ pakker fik det par skjorter til deling, de længe så brændende havde ønsket sig.

Selv om det er urealistisk at mindes armøden som „en gylden tid“, kan man i den så almindelige „købedille“ miste evnen til at glæde sig over nyanskaffelser — små som store.

Hermed sendes årsskriftets læsere de bedste ønsker om en glædelig jul og et godt nytår.

Anne.

Musik!

Hvor mange mennesker er der ikke, som rykker mange skridt baglæns i det øjeblik, talen falder på „klassisk“ musik? Hvorfor? Simpelthen fordi vi i dag har glemt, at ingen nogen sinde har sat sig ned med det formål at komponere „klassisk“ musik. De store komponister skabte musik, slet og ret, fordi det morede dem, for pengenes skyld — eller skrev den til en dejlig pige, til en rig velynder eller til Guds ære. Deres musik opnåede den afskrækkende betegnelse „klassisk“ takket være de musikhistorikere, som senere trådte ind i billedet og kommenterede musikken og udstyrede den med deres fodnoter. Og til sidst kunne man kun lytte til det, der var skrevet til glæde og morskab, med højtidelighed og ansigtet i stive folder. På den måde er de fleste af os i dag berøvet muligheden for at nyde de store mestres musik ligeså umiddelbart som de mennesker, der først lyttede til den. Vi nærmer os Mozarts „Tryllefløjten“ som en helligdom — og glemmer helt, at Mozart skrev operaen som et „pen-gestykke“ til opførelse på et folkeligt udflugtssted.

Hvordan bliver man da musikelsker? Dér er kun én vej at gå: Lyt til musik! Her hjælper hverken studier, forklaringer eller andre fremgangsmåder. Kun den direkte oplevelse fører ind til musikken. Begyndere ville jeg foreslå, at de ofte skulle lytte til det samme musikstykke, — lige til de opnår et følelsesmæssigt forhold til det. Man må ikke forvente at kunne „tage“ en hel symfoni første gang man hører den, — men man må til at begynde med opfange så meget af den, man kan, og så slappe af under resten. Meget hurtigt vil man opdage „de store øjeblikke“ i en komposition — steder, hvor et hovedtema intoneres, hvor dyb bevægelse sprænger kompositionens skema — eller det modsatte: Øjeblikke, hvor himlen åbner sig og en violintone stiger ned og bringer fred på jorden.

For de fleste ville jeg tro, den romantiske musik, i hvert fald i begyndelsen, ville være den musik, der sagde dem mest. Det vil sige hele det repertoire, der begynder med Beethoven og ender med Sibelius, og det rummer i det store og hele en række af musikkens mest populære værker — af Schubert, Brahms, Dvorák, Tsjajkovskij, Verdi, Wagner, Berlioz og en halv snes andre af det 19. århundredes komponister. Denne musik har en farverigdom og sødme, en fylde og veltalenhed, der umiddelbart appellerer til vore følelser.

For mig er musikken den frieste af alle kunstarter. Den meste musik „betyder“ ikke noget. Den har sin egen verden og sin egen udtryksform. Men netop fordi musik ikke har noget at gøre med, hvad vi kalder virkeligheden, kan den løfte os op over hverdagens slid og bekymringer. Betydelig musik er simpelthen musik, som både kritikere og almindelige lyttere finder glæde ved. Jeg er selv skeptisk overfor en komposition, som henvender sig til det professionelle øre — men jeg siger til mig selv, hvis jeg ikke bryder mig om et

„stort“ musikværk, at det ikke er stort for mig. Ikke endnu, måske senere — når jeg har lyttet længe nok.

Hermed ønsker jeg alle gamle elever en rigtig glædelig jul og et godt nytår. — Kan fortælle jer, at jeg befinder mig rigtig godt på Holbæk Seminarium, hvor jeg begyndte midt i august.

Karen Sylvester.

Kære alle

Når jeg nu sidder og skriver denne lille hilsen til jer, er det en måned siden, både sommerpigerne og jeg rejste fra Ølgod.

Det har været en sommer med mange glæder og nogle spekulationer, men en udbytterig sommer, jeg aldrig vil glemme.

Jeg sidder nu selv på skolebænken her i Kerteminde. Jeg skal ikke nægte, at det var en omvæltning fra at stå som lærerinde og så nu sidde på skolebænken selv, men det gik da nogenlunde nemt, for vi kendte jo hinanden alle sammen, da det er anden vinter, jeg er her.

Jeg vil ikke skrive en hel masse om, hvordan vores dag former sig, for det bliver alt for langstrakt.

Men selve uddannelsen strækker sig over 2×8 mdr. Når man begynder, vælger man sit hovedfag enten broderi, kjolesyning eller vævning. Så er der bifag, rammevævning, broderi og stoftryk, at vælge imellem, men vi kan kun have et fag. Desuden har vi knipling, farvelære, dansk, regning, samfundslære, foredrag, gymnastik og hobby. Det er første års fagene og nogle af dem er valgfrie. Andet år udgår samfundslære og farvelære, men i stedet er der textillære og boliglære.

I de forskellige faglige fag er undervisningen sådan, at den er beregnet på, at vi skal lære at undervise i de fag.

Når vi er færdige, kan vi komme ud at undervise på institutioner og de frie skoler.

Med disse ord vil jeg ønske alle, særlig sommerpigerne og lærerpersonalet fra i sommer, et godt og lykkebringende nytår.

Glædelig jul.

Maja.

Hvem er jeg — hvem er du?

Ham bryder jeg mig ikke om, han er storsnudet! — Hende kan jeg lide, hun er vel nok sød! Mon ikke alle kender disse „udbrud“, — og mange flere af samme slags.

Vi mennesker har alle en trang til at „bedømme“ hinanden. Hvor tit hører man ikke en sådan „bedømmelse“, og hvor tit er man ikke selv med til at give den. Vi gør det, uden at tænke på, at vi måske gør et andet menneske uret, måske er han slet ikke sådan, som vi ser ham, — og da har vi gjort os et forkert billede af ham.

Men har vi da lov til at gøre os sådanne billeder af vore medmennesker? Den svejtsiske forfatter Max Frisch er vel en af dem, der har givet tydeligst svar på dette spørgsmål. Både i skuespillet „Andorra“ og i romanen „Jeg er ikke Stiller“, er det identitetsproblemet, Max Frisch kredser om. Hovedtanken i hans digtning er: „Du skal ikke gøre dig noget billede af din næste!“ Hver gang vi gør os et billede af et andet menneske og eventuelt tillægger ham dårlige egenskaber, er vi med til at fremkalde sådanne hos ham. Et menneske kan dømmes så mange gange, at han til sidst selv tror, han er den, andre dømmer ham til at være.

I skuespillet „Andorra“ møder vi plejesønnen Andri, der ustandselig må høre, at han ikke er som de andre, fordi han er jøde. Andri kan ikke forstå det, han synes nemlig ikke, han er anderledes. I en samtale med præsten spørger han, om det virkelig er sandt, hvad de andre siger, at han ikke er som dem. Præsten, der holder meget af Andri, prøver at forklare ham, at han er anderledes end de, men på en anden måde, end de tror. Han er klogere og dygtigere end dem, mere energisk: kort og godt, en prægtig fyr. Præsten fortsætter: „Du skal ikke prøve på at blive som de andre. Intet menneske kan lave om på sig selv; man må lære at acceptere sig selv som menneske, først da kan andre acceptere os. Gud vil, vi skal være, som han har skabt os. Hører du, Andri?“

Da kommer sandheden — men for sent. Andri er ikke jøde. Præsten har påtaget sig det vanskelige hverv at fortælle Andri, at han alligevel er som „de andre“. Andri's eneste svar til præsten er, at det er noget man føler, om man er jøde eller ikke, og han føler, at han er jøde. Han er virkelig nu, som de andre har sagt, han er.

Det er vor pligt, siger Max Frisch, så vidt muligt altid at møde vore medmennesker uden forudfattede meninger om dem. Vi ønsker tit for en ven, som det måske er gået lidt „skævt“ for, at han skal forandre sig, men hvem er den sidste til at revidere sin opfattelse af ham, er det ikke én selv? Vi har dannet os et billede af ham. Vi glemmer, at det ikke er alle fotografer, der er lige dygtige og derfor heller ikke alle billeder, der er lige gode. Hvordan er vi selv, egner vi os til at være fotografer, eller er det gået os, som det gik de mennesker, der „fotograferede“ Andri? Er jeg den, du anser mig for at være, og er du den, jeg anser dig for at være, eller er vi i virkeligheden nogle helt andre? — Vi kunne i hvert tilfælde være det, mener Max Frisch, men dit billede af mig og mit billede af dig

tvinger os ind i en rolle — en rolle, som kun er en lille sandhed om os selv.

Nu vil de fleste nok sige, at det er da umuligt at møde vore medmennesker uden at gøre os billeder af dem. Man kan ikke fuldstændig lade, som om dagen igår aldrig har eksisteret. Nej, det kan vi ikke, det er umuligt. Men vi kan sætte det som et mål — et mål, vi i vor hverdag forsøger at leve op til.

Med ønsket om en glædelig jul og et godt nytår, sendes årsskriftets læsere de bedste hilsener.

Ruth Bang Jensen.

Minder fra en sommerrejse

Bladene sagte falder; det er lige før mørket falder på, de hyggeligste timer på dagen, hvor vi holder „mørkning“, inden lyset skal tændes. Disse timer har deres særegne rolige stemning, hvor man nyder at sidde og lade tankerne flyve. Tankerne flyver — og sommerens varme minder vælder frem.

Egnen nordøst for München, hvor vi mødte tre studieforspand med høet, der køres i hus. Glade lykkelige mennesker sad på læssene, mærkeligt at man ofte møder disse slidere, fattige som de er, med en vis medlidenhed. Disse egne af V.-Tyskland er landbrugsmæssigt set de mest underudviklede. Udstykning af jorden har endnu ikke fundet sted, som i 1788 hos os. Her ser man bonden køre til sine agre, spredt i små parceller rundt om landsbyen, ofte flere kilometer væk fra denne. Nøjsomhed er deres kendetegn, men utilfredse mennesker? Dem træffer du ikke her, men i dyre lejligheder, biler, velfærd. Disse mennesker er som „stavnsbundne“ til deres fødejord; de ænser ikke med misundelse turisten med campingvognen eller den velklædte medborger. De har nemlig noget vigtigt for et menneske, som de andre savner, — samhørigheden med den arv, som deres fødejord igennem generationer har gennemsyret dem med. Fattigdom, javel, en fattigdom som vi her i landet ikke kender. Noget, som vel nok burde bedres, men her viser deres ærbødighed for deres æt sig, idet de yngre, som en naturlighed, tager de ældre under deres tag, noget der gør godt at opleve i en tid, hvor enhver er sig selv nok.

Vi er ved en dejlig blå bjergsø i Salzkammergut i Østrig. En nabosø til Wolfgangseen, hvor operetten „Sommer i Tyrol“ blev til med restauranten „Den hvide hest“, hvor man spiser ganske fortrinligt, og hvor man aldrig har set så mange danskere. Søen og byen bærer samme navn Hallstadt. Vejen ender i byen, thi bjer-

gene spærrer hele vejen rundt om søen. Her oplevede vi en naturskønhed, der var helt billedlig. Byen var vor rejses mål. En by på Ølgods størrelse. Har byen da noget at sige os fra nord? Jo — for 2000 år siden havde byen sin blomstringsperiode. — Dengang befandt Danmark sig da i bronzealderen, — ja, og fra Hallstadt udsprang de prægtigste bronzeegenstande: Bæltespænder, fibulaer (nåle), sværd, dolke o. s. v. Mønstre i svungne linier, kunstfærdigt udført. Byen udstrålede sine impulser til det ganske Europa og fandt ad handelsvejene helt op til vore forfædre. Smykker, der blev båret med ynde og værdighed, sværd, der blev betragtet med misundelse; skåle, der blev lagt i graven som en værdig ofring til guden — var inspireret og ofte skabt i denne lille by 1700 km borte.

I dag en lille glemt by med sine skifertage og alpehuse af træ med balkoner og blomsterflor i overdådighed. En by, hvor man fornemmer en ærbødighed for noget svundet.

I Schweiz fik vi, trods den vidunderlige natur, et sært indtryk af schweizeren. Vi havde gjort holdt i nogle skønne alpebyer og købt ind. Kunne han tjene penge ved os, var han yderst venlig, ellers var han kold, afvisende. Det oplevede vi flere gange. En stor forandring fra sydtyskeren og østrigeren. Danske aviser købte vi af og til, og selv flere dage gamle aviser blev læst fra ende til anden, for til sidst at blive brugt som solskærm over hovedet under midt-dagsøvn i 35° varme i skyggen. I en af disse aviser skrev en dansker, der var ansat på tredje år i en forretning i Schweiz, om dette folk, og vor antagelse af den indhalende schweizer passede i hans beskrivelse. Han fortalte et gammelt sagn: Gud gav schweizeren landet og skabte en ko til ham, så han kunne leve. Da Gud et par dage efter blev tørstig og bad om et glas mælk, svarede schweizeren: Ja, men det koster en schilling!

En dag besøgte vi en gletscher, hvor gletschervandet dannede 7 vandfald inde i et bjerg. På vejen hjem herfra gjorde vi holdt ved en lille hytte med sten på taget. Et billede der ville tage sig godt ud. I det samme kom en gammel rank mand med bjergstøvler, og lang travekæp i den ene hånd, og sin lille mælkespand i den anden, ned ad bjergstien. Vi faldt i snak, og denne bonde, der hentede mælk oppe på sæteren til familiens aftensmad, var et dejligt menneske. Godheden lyste ud af hans ældede ansigt, og man følte, at han efterlod noget af sig, da vi efter en lang samtale måtte forlade hinanden. Den gamle mand var en berigelse at møde, og billedet af ham, blev perlen mellem de andre.

Lyset tændes og et lille klynk høres fra vores lille nyfødte pige — sommeren viger, og vi alle tre ønsker gamle som nye elever alt godt fremover!

Lillepigen - Grethe og Søren.

Siden sidst!

I denne efterårsmåned skal der skrives en hilsen til jer om, hvad der i det sidste år er passeret her på skolen, og igen sidder jeg med den risiko svævende over hovedet at skulle gentage ting, som måske tidligere er skrevet.

Man kan jo altid, i det arbejde, vi her på stedet har, komme ud for gentagelser, hvad oplevelser angår; men så kan vi roligt regne med, at det jo ikke er de samme piger, der er med til gentagelserne, men kun vi her på stedet. Og så er vor hverdag på ingen måde en gentagelse, og det er det charmerende ved vort skolearbejde. Vi møder hver morgen en ny skoledag med en flok piger, der stiller krav til os, men som vi også stiller krav til, og vi er ikke altid lige milde, hvad I jo nok har erfaret. Men vær sikre på, at vi vil jer det bedste, som også jeres forældre vil det.

Oktober måned! For mange udenforstående en måned med masse af frihed for os. Og den egentlige sandhed er jo en ganske anden, nemlig at den for alle her på skolen er besat med travlhed fra morgen til aften. Meget skal gøres, og mere nås! Og så ender det alt sammen med, at vi får en måned som vi gerne vil have den.

Jeg havde fået arrangeret en tur for gamle elever til Berlin, og vi mødtes mandag den 12. oktober og kørte sydpå. Den første nat overnattedes i Lauenborg på et alt andet end rart vandrehjem. Dagen efter besøgte vi Folkevognsfabrikkerne i Wolfsburg, og selv om det jo ikke just er pigernes store interesse med megen mekanik, var de nu imponerede over at se, hvor hurtigt bilerne gled ud fra samlebåndet. Spændte kørte vi bagefter mod zonegrænsen ved Helmstedt, kom igennem de mange formaliteter, fik overstået vejstrækningen til Berlin og blev der installeret på vort hotel. Et gammelt ord siger, at Berlin er vel en rejse værd, og det kunne alle sande. Vi beundrede Vest-Berlin med dens aktivitet, dens menneskerigdom, mange butikker o. s. v., og vi var imponerede, for sikkert ingen anden vest-europæisk by kan fremvise magen. Og heller ingen anden by har hele verdens bevågenhed som netop Berlin. Spændende var turen til Øst-Berlin, gennem nåleøjet i muren, med den helt fremmede atmosfære og de mange nye indtryk. Vi glemmer aldrig turen til Potsdam, hvor vi var i værelset hvor Potsdam-aftalen blev underskrevet. Og vor søde rejsefører, fru Maus, som åbent indrømmede, at man der havde affundet sig med forholdene som de var, men at man også godt vidste, at der var en verden vest for muren, og at den var bedre.

På turen hjem standsede vi i Bergen-Belsen, den tidligere koncentrationslejr. Den står i dag som et dystert minde om en tid, der var ond, og den må vi ikke glemme.

Pudsigt var det her at møde vestjyder, som havde været på udflugt længere sydpå.

Ellers var det jo nu på tide at vende hjemad, og vi var enige om, at vi havde haft en god tur sammen.

Og så ved hjemkomsten skulle der for alvor gøres klar til at modtage vinterpigerne. Der er altid en masse skrivebordsarbejde inden; men det skal jo gøres. Og sjovt er det at gøre sine iagttagelser ud fra papirerne om den enkelte elev. Hvordan ser hun ud? Er hun villig til at arbejde? Længes hun måske allerede hjem? Mange spørgsmål rejser sig, og de bliver ikke besvaret heldigvis. Vi får pigerne placeret på værelserne, ankommet bagage anbringes, og så venter vi kun på hovedpersonerne, pigerne.

En spændende dag for mange er den 3. november, for hvad vil de kommende 5 måneder bringe? Jeg lader avisen berette:

Tågen lå klam og tæt over egnen, da Ølgod Ungdomsskole åbnede portene for sit vinterhold af piger i et antal af 103, heraf 14 elever fra sommerholdet, som går på andet års stadium.

Men indendørs var klimaet mere tiltrækkende. Den store forsamling af elever med pårørende, i alt 300, samledes om kaffebordene i den ny sal. Her bød forstander fru Kathrine Vedsted-Hansen de ny elever velkommen, idet hun talte om de forventninger, som man fra begge sider stiller til de kommende 5 måneder. I kan, om I vil tage derimod, modtage meget her, og jeres pårørende kan være trygge for jer under opholdet her. Fru Vedsted-Hansen omtalte de drøftelser, der foregår indenfor og om de frie skoler og sluttede: det vil blive

en arbejdets tid for jer piger, men vi vil hjælpe jer med at leve med og være vågen. Gid mødet mellem skolen og jer må blive til gavn, glæde og velsignelse.

I sin velkomsttale sagde forstander Gunnar Vedsted-Hansen, at fremtiden for vi mennesker er og altid har været usikker, men når det gælder vore børn, må vi skære igennem usikkerheden og vælge det, som er bedst og vigtigst for dem. Ungdomsskolen er som et vadeded mellem jeres hidtidige liv og det liv, som ligger foran jer, hvor I skal udvikle jer til at blive tænkende mennesker. Ved ordet moral tænker vi ofte kun på det etiske, men moral betyder også pligtfølelse over for vort arbejde og over for vore medmennesker. Det søger vi her, at forlene jer med, og at erstatte jer det hjem, som I nu har forladt, for her er både frihed og ansvar for den enkelte. Vi vil ikke spørge om, hvad I er, men hvad I vil, og vi byder jer et godt klima, tryghed og tillid, fordi tilliden til skolen forpligter os. Tak for denne tillid.

Efter modtagelsen blev eleverne indkvarteret, og i morgen begynder arbejdsdagen.

Og så er vi i gang med vinterskolen. Efter de første dages virvar falder alle hurtigt til rette, og efter 14 dages forløb er det, som vi har kendt hinanden altid. Og så kan der arbejdes, og der bliver det!

Allerede 14 dage hen i skoleopholdet får vi besøg af Tage Albertsen, der på en letfattelig og fornøjelig måde taler økonomi. Pigerne forstår så udmærket, hvad det drejer sig om. Men jeg glemmer aldrig deres miner, da T. A. pålægger dem, at få at vide, når de en dag har fundet den rette, hvad den udkârne har af opsparede midler. Er der intet, skal han kasseres! Og det forstår pigerne ikke rigtigt nu, men vil nok ad åre bekræfte det.

Med vore 2. års piger var jeg en dag i retten i Varde for at se, hvordan en retssag forløber. Vi var måske heldige, for vi overværede en sag, der i og for sig var meget banal, nemlig en spiritussag; men til trods for den alvor, der skal præge et retsmøde kunne vi ikke lade være at trække på smilebåndene. Aldrig har man vist oplevet magen til cirkus. Og i den alvor, der hører retten til. Vi havde, da vi kom hjem, meget at fortælle, for vi havde virkelig haft en dag ud af det.

Vi nærmer os stærkt advent, og så er turen i skoven jo en selvfølge, efter pynt til både små og store adventskranse. Vi mindes om, at julen nærmer sig, selv om jeg ærligt skal indrømme, at jeg er modstander af at begynde *for* tidligt. Den egentlige juleglæde skulle nødigt mistes. Men desværre bliver vi hvert år overrumplet af forretningsmæssige forlangender, for julen gælder jo mere et øget salg end noget andet.

Adventssøndag var vi få, der var hjemme, en tur ved Vesterhavet. Vi blev læstet af ved Nymindegab, mens Ingrid kørte til huset, fik tændt op og lavet kaffe. Vi havde en dejlig tur på den folketomme

strand, og vi nød det gode vejr. Og så kaffen efter en dejlig, vejrfrisk tur! Vi fik en god søndag, og blev godt trætte, og hvilken sund træthed!

Vores første månedsmøde var med Tage Albertsen, der talte om Naturevangeliem eller Dannelse.

En uundværlig gæst for hvert hold er viceinspektør Frederiksen, Nyborg, og han betog som vanligt alle med sin charme og egen måde at fortælle om sit arbejde på. Spørgelysten var stor, og det er vi glade for.

Luciemorgen faldt på en søndag, og da var alle pigerne her. Og vi havde den søndag venindefest med mange gæster. Pigerne viste gymnastik, amatørteater og sammen hyggede vi os i salen om aftenen.

Vi nærmer os for alvor julen, og det kan mærkes på pigerne. For glæden over at skulle hjem vokser for hver dag. Og i takt hermed vokser julestemningen. Morgensangen i nr. 1 er optakten, og vi arbejder os hen imod juleafslutningen, der så afgjort er klimaks. Vi spiser julemiddag, med mandelgaver, og pigerne venter i spænding på, at middagen skal være overstået for der ventes besøgende til juletræet. Kl. 19 samles forældre, søskende og elever i salen, hvor vi danser om juletræet; der vises julekomedie på scenen og vi leger sanglege. Forventningens lys er i alles øjne, og glæden over den forestående højtid er stor. Og så dette at skulle hjem til hjemmets højtid! Aldrig har vel nogen glædet sig som til dette at skulle fejre julen i hjemmets skød! Vi siger farvel og glædelig jul til hinanden, og vi medgiver hinanden de allerbedste ønsker for det kommende år, der endnu er et ubeskrevet blad.

Og så er vi her på skolen alene, og vi nyder denne ro og så at kunne være sammen i et familieliv. For os er det helt rart ikke i bogstaveligste forstand at skulle hænge i en klokkestreng, men bare slappe af og nyde det. Og så ellers gøre, hvad vi pludselig får lyst til. En ting har vi dog, men et kært arbejde er det, nemlig at læse julebreve og -kort, og det tager lang tid. Hvor dukker der mange minder op. Hvor bliver vores samvittighed udhulet, for alt for mange breve burde vi have skrevet, og vær sikre på, at viljen er der, men i dagligdagen fattes den til at svare på dejlige hilsener. I får tage denne årlige hilsen, som er fælles for alle, som en personlig hilsen og tak for brev og kort.

Nytår 1965! Vi vender et blad på vores kalender, og foran os ligger et helt år, med dets usikkerhedsmomenter. Vi har mange spørgsmål at stille ved årsskiftet, men godt, at vi ikke kan få svar på bare et eneste af dem. Vi må ønske og håbe det bedste for alle! Gid det nye år må være så gavmildt, som vi kan tåle det.

Efter juleferien vendte pigerne tilbage, og det tør nok antydes, at de den første aften har noget at fortælle hinanden. Der er vel nok ikke den oplevelse, der ikke er oplevet! Men vi vender skolemæssigt hårdt og brutalt tilbage til hverdagen, for den er nu alligevel

rarest for alle. Ret hurtigt havde vi en afbrydelse i hverdagen, og hvor vi blev belært og morede os, da løjtnant Froust, Karup, fortalte om sin uddannelse til jetpilot. At denne uddannelse ikke er baseret på tøsedrenge eller unge mænd med langt hår, er ganske givet. Den er for mandfolk, og alle vore jetpiloter er jo netop det! Hvor var det befriende at høre hr. Froust. Og så at hilse på ham, dagen efter. I husker det sikkert nok!

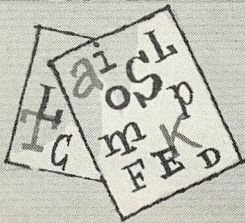
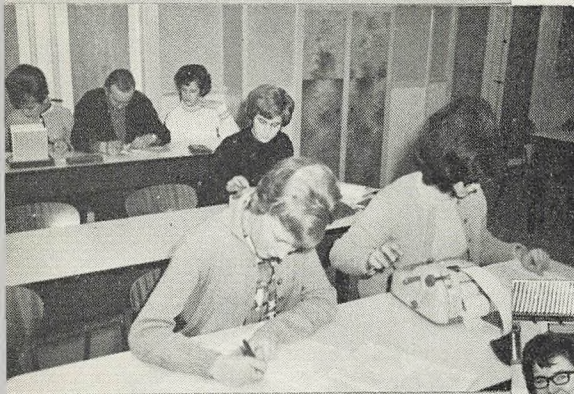
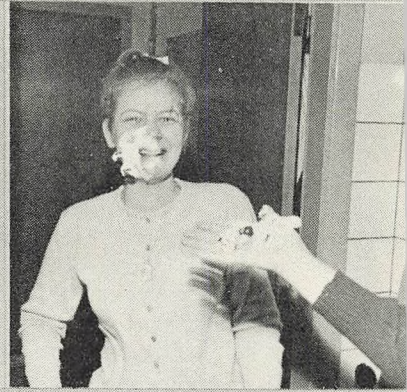
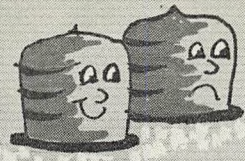
Vi har i efterskolekredse landet delt op i visse zoner, hvor vi skolemæssigt samles for at tale om ting, der berører vort daglige arbejde. Vores kreds var samlet her en lørdag i januar måned, og som taler til dette møde havde vi overlærer Knud Kristensen, Brønderslev. Han talte om ungdom og penge, og andetsteds i årsskriftet kan I læse foredraget. Vi havde en dejlig eftermiddag og aften sammen, og det er altid rart at tale med kolleger, for mange anliggender har vi at tale om. Og det er rart at udveksle erfaringer. Det var en helt igennem vellykket dag.

I slutningen af januar var vi en dag i Odense. Pigerne kørte over Vejen, hvor de så FDB's centrallager, og her interesserede navnlig møbelafdelingen. Mange drømme blev drømt ved synet af det dejlige ungpigeværrelse, man engang skulle have. Herfra fortsattes til Odense, hvor vi så glasværket, og det var meget interessant. Aldrig havde vi forestillet os, at f. eks. en klukflaske blev lavet på så nem en måde. Også domkirken blev beset, og efter en dejlig bøf på Høj-skolehjemmet var vi i teatret, hvor vi overværede „Der sker så meget sjovt på vejen til Rom“. Det var et morsomt stykke, og latteren rullede gennem teatret gang på gang. Det var virkelig en aften med succes, og vi var glade for den, ikke mindst fordi det for mange var det første møde med teatret. Den vellykkede dag overvandt helt de besværligheder, vi havde på hjemvejen med slud og sne.

Ethvert holds højdepunkt i skoleopholdet er forældredagen. Den blev holdt den 3. februar, og vi fik rektor Frederiksen, Grindsted, til at holde foredrag for alle om Ungdom og Moral. Rektor Frederiksen havde før ved et månedsmøde talt om det samme emne, og vi mente, det havde bud til netop forældrene, og der blev lyttet med interesse. Og så var dagen jo ellers pigernes og forældrenes. Hvor vi glæder os til forældredagene!

Vort næste månedsmøde var med kaptajn Schultz Nielsen, der på Cypern og i Gaza havde været velfærdsofficer. Vi fik et meget interessant foredrag om to af verdens brændpunkter, om danske soldaters indsats der, og om det ansvar, der pålægges vore soldater. De er i sandhedens navn ambassadører for vort land!

Det årlige møde i Ølgod Museumsforening manglede heller ikke. Denne gang talte lektor Larsen, Tarm, og på sin meget inciterende måde gjorde han alle delagtige i minder fra besættelsestiden. Det var virkelig en aften af karat.

Vi havde i år bestemt os for at holde fastelavnsferie, bl. a. for at de elever, der var langvejs fra, kunne komme hjem. Og der var ferie! Men der var også glæde ved at vende tilbage igen, for fastelavnsmandag havde vi fætterbal. Nu kneb det noget for pigerne selv at skaffe kavallerer, men vores gode nabo Brejninggård, stillede beredvilligt med 40 fætre. Vi fik, som sædvanligt, et godt fætterbal, og det takker vi ikke mindst drengene fra Brejninggård for. Hvor er det rart at se unge more sig på en pæn måde.

Det sidste månedsmøde var med Niels Fenger, Viborg, og han viste os sin nyoptagne film om Grundtvig. Vi havde i forvejen læst om premieren på filmen i Viborg, og efter den, og med det kendskab, vi havde til tidligere film optaget af Niels Fenger, var det ganske naturligt, at vi igen fik lejlighed til at se og høre hans mesterværker. Hvilken aften blev det ikke, og ikke mindst rent kulturhistorisk!

De gamle, 2-års eleverne, rejste i erhvervspraktik, og der er al mulig grund til fra skolens side at takke pigernes værtsfolk i de 8 dage, de har haft dem. At det for pigerne er en oplevelse, vidner deres beretninger om ved hjemkomsten. Og hvilket arbejde er det ikke for erhvervsvejlederen at finde pladser på et tidspunkt, der navnlig passer os. Tak!

Imens var vi andre på udflugt. Og igen kan vi takke for, at alt gik godt. Det er jo nu sin sag at tage på udflugt med så mange, for ansvaret er stort, for os for hver enkelt elev; men rart er det at være vel hjemme.

Ved vort sidste månedsmøde talte forstander Fabricius, Uldum, og vi havde en interessant aften.

En dag fik vi invitation til med pigerne at deltage i Brejninggård's kusinebal. Humøret var højt, og spændingen stor. Vi blev modtaget med en venlighed, der var helt overstrømmende, og vi blev beværtet efter alle kunstens regler. Det var vel nok en fest, og der manglede intet. Ikke engang en sang til os! Vi håber at kunne gøre gengæld!

Og så slår afskedens time! Uha, hvor er det ikke rart, for netop nu er vi rigtig kommet til at lære hinanden at kende, og så skal vi skilles. Nu var der i afskeden en verificeret tak skrevet af Kirsten Nielsen og Karin Knudsen, med mange hip til os alle, og det var som om den hjalp os over det vanskelige. Vi kunne skilles og sige tak for en god vinter sammen.

April 1965. En måned, ingen af os glemmer nogen sinde. Der var rod overalt, håndværkere alle vegne. Og ingen steder følte vi os hjemme. Vi havde taget beslutningen om at få bedre pigeværelser og vore egne værelser på Privatfløjen gjort i orden, så vi startede med at rive taget af, pille al indmad på loftsetagen ned, og så opføre nyt. Selvfølgelig gav det sig til at regne netop den dag, taget

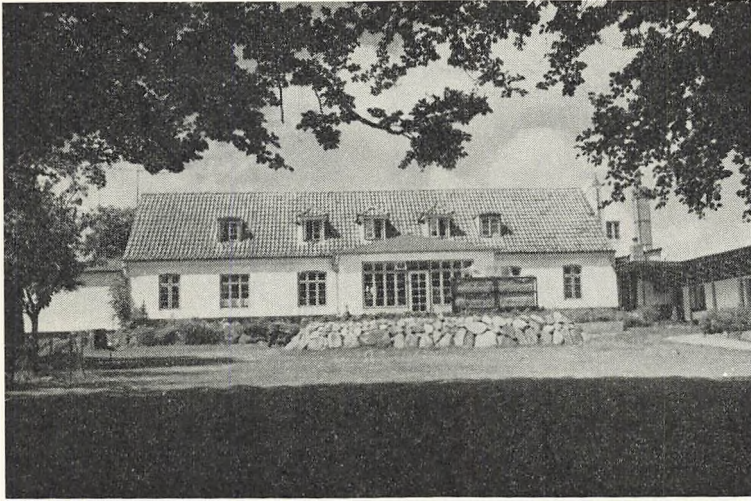

Før

var fjernet. Og trods plastik, presenninger og jeg ved ikke hvad, regnede det ned i stuerne, køkkenen, spisesal, ja, alle steder. Vi måtte om morgenen trække bogreoler ud fra væggene, fjerne billeder og sætte spande her og der. Alt så ud, som det må have set ud, da Sodoma og Gomorra blev ødelagt. Men vore dygtige håndværkere fik hurtigt tag på igen, og vi kunne dag for dag se, hvor det skred frem. Forude vinkede den 1. maj, og da skulle vi gerne være færdige. Og vi kunne flytte op, få i orden alle steder, så de nye elever dårligt kunne se, der havde været håndværkere. Vi fik nu en helt igennem gennemrestaureret Privatfløj, og vi har fået så dejlige forhold som tænkes kan. Køkkenpigerne har hver deres værelse, og der er fælles baderum med bruser. Det var dejligt at se, hvor fint håndværkerne arbejdede sammen, og vi er dem stor tak skyldig for hurtigt og veludført arbejde.

Og så kunne vi modtage sommerpigerne. Det er altid en spændende dag, for begge parter! Men pigerne kom, og alt tegnede hurtigt til, at vi skulle få en god sommer sammen. Nu er sommerskolen jo altid lidt spændende at få begyndt på, for vi har i starten så mange skæve helligdage. Men vi fik set De 5 År den 5. maj, og vi holdt venindefest St. Bededag. Der var mødt mange veninder op, og pigerne havde travlt med at vise dem, hvad de kunne. Pinseferien forlængede vi i år, da vi så kunne få Grundlovsdag med som en ekstra fridag. Vi holder normalt ikke fri den dag, men vi gjorde det med god samvittighed i år, og glade var de piger, der havde langt hjem, for ferien blev til en virkelig ferie.

Som noget nyt for 2. års var vi på lejrskole ved sommerhuset.

Efter

Pigerne boede i telte, og Karen og jeg residerede i huset. Vi var ualmindelig heldige med vejret, da vi kun i de dage, vi var der, målte 2 mm nedbør. Sol havde vi tilfulde, og den nød vi. Og så bestilte vi ellers noget. Vi så grusværker, gik strandture og samlede sjove ting sammen også rav, som pigerne blev eksperter i at finde. Vi talte med både strand- og klitfoged og fik en masse at vide. Vi var på en interessant tur til Tipperne, Hvide Sande og Nr. Lyngvig. I husker sikkert tydeligt besøget på en kutter, og den opgave, jeg stillede jer, at skulle tegne fyrtårnet. Aldrig har så mange tegnet et fyrtårn så skævt. Og Sct. Hansaften med snobrødene! Ringkøbing blev besøgt, og vi så tæppefabrikken og Ringkøbing Amts Dagblad. Og her var ikke mindst fjernskriveren interessant, for vi blev forhåndsunderrettet om dronning Anne Maries forestående fødsel. Og så mødte vi en enestående gæstfrihed på Ølstrup Mejeri, hos Lisbeths forældre. Den siger vi tak for.

Med hvert hold er vi en tur rundt om Ringkøbing Fjord, og den manglede heller ikke i sommer, i typisk dansk blæsevejr. Vi bliver så godt rystet sammen på den tur, og vi får set en masse.

Elevmødet er et af sommerens højdepunkter, og før det er alle i aktivitet, så der overalt kan være i orden, til de gamle piger kommer. Spændende er det at mødes, sige goddag, at mindes og at undres. Det sidste gør vi gang på gang fordi det gang på gang ofte kan knibe os at genkende vore gamle elever. Hvor de dog forandrer sig! Og ikke mindst gør alderen en masse. Elevmødet formede sig som tidligere, og det var en festlig dag. Håndboldkampen var spændende, og var det underligt, at de *retfærdige* fik sejren? Under-

Under ombygningen

holdningen om aftenen var fin, og vi nød den. Vi kunne skilles og sige tak for en god dag.

Vi havde besøg af de gamle fra Farup og det er os altid en glæde at være værter for dem.

Og så havde vi forældredag. Vi føler den dag, at vi er en stor familie. Vi glæder os mindst lige så meget som pigerne, for det er rart at tale med forældrene, selv om det måske kun bliver med et fåtal. Den dag mærker vi, at vort arbejde følges med stor interesse. Og så er der jo ovenpå 14 dages dejlig ferie. I år var skolen omtrent tom i 9 dage, da kun farmor, Henry og Sanne var her. Vi selv var i Norge på alle tiders ferie! Hvor vi nød det! Og ikke mindst fordi det var første gang i mange år.

Og så begyndte vi efter ferie igen. Alle vendte friske, men absolut ikke solbrændte tilbage. Men så kan det ellers også nok være, at sommeren for alvor kom. Hvor vi nød den, og en dag kørte vi til havet. Sikken rødme den dag gav. Men alle nød det, og vi sløjfede nogle af timerne, for at pigerne kunne få den varme middagssol.

En mandag formiddag gæstede de ældste skoleklasser fra byskolen os, og de nød at bade i bassinet.

Igen fik vi besøg fra Karup, da løjtnant Lorenzen fortalte os om flyvning. Lorenzen var lidt beklemmt ved at skulle tale til så mange piger, men tog dem med storm, da han fortalte, at han var gift!!!

En lørdag havde vi besøg af vanføre fra Esbjerg, og avisen beretter:

Odd Fellow brødre med hustruer fra Esbjerg, Fanø og Varde kørte lørdag en tur med invaliderede fra de nævnte byer med opland. I turen deltog ca. 75 biler med 275 deltagere, deraf 170 invaliderede. Turen udgik fra Esbjerg forbi flyvepladsen over Vester Nebel, Ølufvad til Varde. Herfra videre over Skonager, Kalsgåde, Sig, Hodde med besøg ved den gamle skole, gennem Letbæk til Ølgod,

Lejrskolen

hvor besøget gjaldt ungdomsskolen. Her ventede et veldækket kaffebord. Stormester for Odd Fellows Holger Danske kreds, direktør P. Madsen, Esbjerg, bød velkommen til alle gæsterne. På ungdomsskolens vegne bød forstander G. Vedsted-Hansen velkommen og udtalte sin glæde over at modtage selskabet. Han gav en oversigt over skolens historie og ønskede for selskabet, at dagen måtte blive en oplevelse. Derefter gav direktør P. Madsen en oversigt over turen. På hjemturen ville man lægge ruten om forbi mejerimuseet i Hjedding. Han rettede en tak til Ølgod Ungdomsskole, adresseret til forstanderparret. To af de invaliderede gæster havde ordet for at takke Odd-Fellowbrødrene for den dejlige tur. Efter kaffen rykkede selskabet ud i den smukke have, hvor eleverne på skolen viste folkedans og svømning.

Igen skal vi af sted på udflugt, og alle glæder sig til turen. Men hvor det regnede den første dag! Vi fik set en masse, og note-

ret ned, hvad der blev fortalt. Og det hele blev omsat i dagbogen, da vi kom hjem. Aldrig har vi set magen til fine dagbøger. Hvor var der lagt meget arbejde i dem. Og hvor var humøret højt på turen. Jeg tror ikke, at nogen af os undgik at få en sang.

Imens vi var på udflugt, var 2. års ude i erhvervspraktik, og jeg nåede at komme rundt til dem alle sammen, og se dem i praktisk arbejde. Det var en interessant dag, og hvor pigerne følte sig hjemme ved deres midlertidige arbejde.

Hjerting Husholdningsforening besøgte os en eftermiddag og så pigerne i arbejde. Frederiksborg-kredsen for Vestjylland havde møde her en lørdag aften for gamle elever, og vi hørte interessante foredrag.

Igen skal vi til at slutte af, vemoden sænker sig, og ikke mindst i sommer, hvor vi alle var blevet en fasttømret flok. Avisen fortæller:

Ølgod ungdomsskole har taget afsked med 81 sommerpiger, hvoraf 14 har haft 10 måneders ophold på skolen.

Til afslutningen var forældrene i stort tal mødt op for at hente deres piger, og efter at eleverne havde vist gymnastik og svømning samt præsenteret de udstillede elevarbejder, samledes man om kaffe og snak i gymnastiksalen.

To elever overrakte her blomster til fru Kathrine Vedsted Hansen, og forstander Gunnar Vedsted Hansen og frue samt medhjælperne og senere fremførte eleverne komedien „En premiere“, der høstede fortjent bifald.

Fru K. Vedsted Hansen fortalte træk fra et møde i Sverige med repræsentanter fra de fire nordiske lande og sagde til de unge, der forlader skolen: Himlen kan altid blive blå, hvis I tager jeres opgave op. Der er meget, som rækker hånden ud efter jer, men meget af det er bluf. Nu skal I selv vælge og være med til at lede efter det bedste. Jeg håber for jer, at I aldrig bliver for voksne til at gå til jeres far og mor. Sår du frøkorn, hvor du går, da vil det en dag vokse i det spor. Min varmeste tak til I unge for denne sommer.

Forstander Gunnar Vedsted Hansen nævnte bl. a. ombudsmand Stephan Hurwitz udtalelse om, at aldrig har der været så stor utilfredshed som nu. Heroverfor stillede han præsident Kennedys udtalelser til ungdommen: „I må ikke spørge efter, hvad andre kan gøre for jer, men hvad I kan gøre for andre“. Når I forlader skolen er det ikke ligegyldigt, hvordan I bruger jeres fritid — anvendt mindre godt er man med til at ødelægge et kulturmønster. Til hjemmene siger vi: Giv jer tid til at snakke med de unge.

17 elever har taget livredderprøven og 17 svømmeprøven, og 11 elever har været ude i erhvervspraktik, oplyste forstanderen.

Mangeårig lærerinde ved skolen frk. Dagny Hansen, takkede også eleverne og ønskede dem alt godt i fremtiden, og på forældrenes

vegne takkede mejeribestyrer Madsen, Ølstrup, skolen og lærerpersonalet, idet han ønskede alt godt for skolen fremover. Også R. Jørgensen, Årre, rettede en tak til fru Katrine Vedsted Hansen, til forstanderparret og lærerpersonalet, idet han specielt takkede for ordenen og disciplinen på skolen.

Efter at eleverne havde råbt hurra for skolen, takkede forstander Vedsted Hansen.

Det nye hold elever, der nu møder på skolen er på 100.

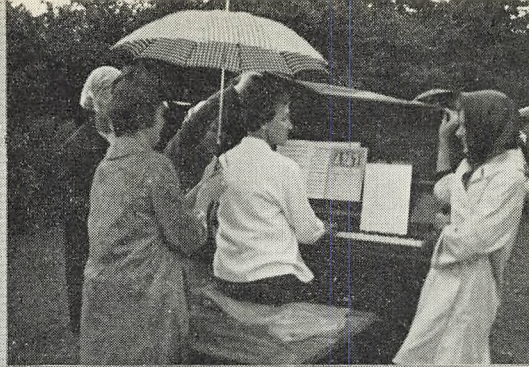
Vi har sagt farvel til et hold piger, og igen er vor skole tom. Rengøringen bliver overstået, og også de enkelte reparationer, der skal foretages. Ja, jeg havde nær glemt at fortælle, at vi har fået foretaget en meget vigtig ændring af vore vejforhold. Den gamle indkørsel er nedlagt, og vi har fået en ny vej til skolen mellem svømmebassinet og Røde Fløj. Vi er glade for denne vej, for den er mere sikker at færdes ad end den gamle. Og nu tager skolen sig godt ud. Vi er glade for at den blev færdig til vinterskolens begyndelse.

Og så venter vi på vinterholdet.

Jeg siger jer tak for jeres følgeskab på denne tur gennem årets gang på vor skole, for havde jeg ikke jer at følges med, var der ingen tur blevet.

Tak for året!

Gunnar Vedsted-Hansen.

Ungkarletidens flotte vaner kan ødelægge ægteskaber!

Piger i 8. klasse skammede sig, da de opdagede, at de ejede tøj for mere end 3500 kr. — Foredrag om „de rige unge“ holdt i Ølgod.

Engang bad jeg eleverne i en 8. klasse om at regne værdien af deres garderobe ud. Jeg havde udarbejdet et forslag, men til det sagde drengene forarget, at de ikke ejede så meget tøj. Pigerne oplyste lige så harmfulde, at de skam havde meget mere. — Det er i orden, så lav I jeres egen liste, svarede jeg.

Det gjorde eleverne, men det endte med, at pigerne henvendte sig til mig med et „Hr. Kristensen, må vi ikke godt lade være med at lave en sådan liste?“

Forbavset spurgte jeg, hvorfor de ikke ville lave listen færdig? Det viste sig, at pigerne simpelthen var blevet bange. Nogle af pigerne i denne 8. klasse var blevet klar over, at de ejede tøj for mere end 3500 kr. Det kunne de godt selv indse var alt for meget.

Det var overlærer Knud Kristensen, Brønderslev, der gengav ovenstående oplevelse, da han talte for efterskolefolk ved et møde på Ølgod Efterskole. Knud Kristensen virker også som konsulent for de danske sparekasser, og véd derfor en del om „de rige unge“, som han havde kaldt sit foredrag.

— Når så mange unge ægteskaber går i stykker, er årsagen ikke den, at de unge ikke kan enes seksuelt. Snarere er grunden den, at unge, der har haft forsørgergagne uden at være forsørgere, gifter sig uden at sige farvel til gamle luksusvaner. Men en dag holder konen op med at arbejde, fordi parret skal have et barn. Men endnu har parret ikke sagt farvel til deres flotte vaner, og de har endnu ikke lært at administrere. Kongens Foged kommer da også i hundreder af danske hjem hver dag, fordi hjemmene ikke har kunnet overkomme deres økonomiske forpligtelser.

Alt ødelægges, hvis man hver dag i et hjem skal plages med økonomiske vanskeligheder. Derfor tror jeg, at en uhyggelig stor del af skilsmisserne blandt unge skyldes dårlig økonomi i ægteskabet.

De unge mellem 16 og 25 år, som ikke har forsørgerpligter eller bruger deres penge til at studere for, udgør i dag en gruppe på 550.000 danske. De har fire milliarder kroner til deres rådighed, uden at have forpligtelser af nogen art. Ingen anden gruppe har så mange „løstgående“ penge som denne.

De unge griner fjollet, når man fortæller dem, at de skal spare for at have sikkerhed. Der er en afgrund mellem de unge i dag og deres bedsteforældres glæde ved en 5-øre.

Fejlen er den, at de unge er opdraget af miljøskadede forældre; forældre, der ikke blev opdraget til at have penge mellem hænderne,

fordi man dengang ikke kendte til overflod. Og man kan tilføje: Mange af disse forældre har den dag i dag intet lært om penge og administration af deres penge.

Fabrikanterne og handelen har opdaget de unge og deres store købekraft, og strides om dem. En uhyggelig kynisk reklame tages i brug i kampen om de unges penge. Den appellerer til ungdommens rædsel for at være anderledes, for ikke at lykkes. „Vil De have succes?“ osv.

De voksne er desværre ikke altid et forbillede for de unge. Mange voksne anspænder deres økonomi af hensyn til naboen. Derfor kan det være svært for de unge at få indtryk af, at penge er noget fornuftigt. Deres forældre gemmer deres følelser i pengepungen.

Når hjemmene ikke kan, så må skolerne forsøge at lære de unge pengenes værdi. Vi må i gang med en økonomi-oplysning, lære de unge at se længere end dagen og vejen, lære dem at have en jante i baglommen den dag, de vil stifte hjem.

Det kan altid betale sig at spare, hvis man sparer med et bestemt mål i tankerne. Derfor kedeligt med de mange voksne profeter, der lærer de unge, at det ikke kan betale sig at spare.

Er det da en tosset ungdom, vi har? Nej, jeg synes, det er en god ungdom. Netop derfor er det synd, at så mange må ned med nakken, fordi de ikke har fået en fornuftig økonomisk opdragelse. Opsparing må ikke gøres til et moralsk spørgsmål, de unge skal have at vide, at der er fornuft i at spare. Sådanne argumenter forstår og påskønner de nemlig. Vi skal opdrage dem til at blive selvstændige, så de ikke bliver slået ud af „kammerateri“ og kynisk reklame.

En vandring langs Rhinen

En solklar oktobermorgen starter vi tidligt vores færd fra vores sidste sovested, nemlig vandrehjemmet St. Goar, der ligger på strækningen Bonn-Mainz. Vi kommer lynhurtigt over til den anden Rhinbred og starter her for alvor vores vandring i de naturskønne Rhinbjerge. Det går opad i en uendelighed mod den gamle borg „Burg Katz“. Stigningen synes aldrig at få ende, rygsækken tynger, man vender sig om et par gange og kaster et langt blik ned over den stærkt trafikerede Rhin, man kigger op mod borgen og går langsomt videre.

Endelig når vi borgen, men kommer desværre ikke ind, da den er privatejet. Stien fortsætter videre opad. Mangen gang snubler man over nedfaldne klippestykker, finder atter balancen og fortsætter i det adstadige tempo opad, til man finder et lille udsigtspunkt. — Her sætter vi rygsækkene fra os, finder en klippestump at sidde på og bliver fuldstændig bjergtaget af idyllen. Nu ser vi

borgen fra oven; helt nede strømmer Rhinen afsted, og man har svært ved at forstå, at dernede foregår det travle, hektiske, og alt andet end romantiske dagligdagsliv, så nær de mest naturskønne og ufremkommelige områder.

Efter denne lille pause går turen videre ad smalle stier. — Pludselig skrider børnene foran: „En slange!“ — Man når lige at se, at det blot var en hugorm, der lå midt på stien og slikkede solskin, men den blev forstyrret og forsvandt lynhurtigt ind i det høje, dugvåde græs i skyggen, hvor græshopperne spiller deres monotone melodi, tilsyneladende utrætteligt.

Turen går videre med Lorelei som mål. På vejen gør vi holdt ved et gammelt amfiteater, og man føler sig et øjeblik sat tilbage til de gamle grækere og hører „Medea“ blive spillet på den lille scene. — Men vi må videre. — Omsider når vi Lorelei og står på den 132 m høje, sagnospundne klippe. Man står og kigger ned og nynner indvendig Heines sang, hvorfra man husker et par linier: „Ich weiss nicht, was soll es bedeuten, dass ich so traurig bin, ein Märchen aus uralten Zeiten - - “. — Ja, dette sagn, der fortæller om skipperne, der faldt døde om, hvis de vovede at kaste et blik op på den unge kvinde, der kæmmede sit gyldne hår. Man tænker uvilkårligt, hvilken magi natur egentlig har. At der så midt på denne vidunderlige klippe er opstillet en maskine, hvor man kan trække coca-cola'er, fortæller blot lidt om vor tids mennesker. — At et så vidunderligt stykke natur ikke kan få lov at ligge uberørt af dette århundredes „luksus- og velfærdsprægede samfund“, (jeg hentyder her til restauranter, P-pladser, souvenirboder m. m.), kan kun gang på gang ærgre os, der ønsker at se tingene ad natura.

Vi søger hurtigt væk fra transistorernes larm og finder en yndig, næsten tilgroet sti, som vi følger. Ind imellem standser vi, plukker brombær og blåbær, og alle er mere eller mindre blå eller sorte om munden. Af og til går man på line på en afsats, der hvor vinmarkerne hører op, og man fristes til at plukke nogle af de søde, solmodne vindruer. En enkelt gang føler man trang til at være alene, og så oplever man som de engelske romantikere: at blive ét med naturen. Man glemmer alt om sig, ser kun sig selv i relation til naturen, indtil man brat vågner op ved at finde de andre hvilende i et par æbletræers skygger. Straks er denne intime kontakt fjernet.

Varmen har det meste af turen været ret utålelig, men nu hjælper det, nu da vi kommer op på højdedragene, og det lufter lidt. — Endelig når vi landsbyen Bornich, hvor vi gør nogle indkøb og spiser lidt frokost klokken halv tre på en grøn plet, til stor forundring for de forbipasserende indbyggere.

Vi fortsætter efter dette lille middagshvil med Kaub som mål. Turen går nu for det meste nedad, og vi følger en lille bæk, der larmende finder sin vej mellem to bjerge. Alt er skygge og lidt fugtigt, men meget frodigt. Med lidt god fantasi kan det godt

minde om en urskov. Nå, men jeg kommer hurtigt ud af min „urskovsfantasi“, for pludselig er vi ved vejen, der løber langs Rhinen. Nu går det fremad ad den asfalterede vej, og først nu melder trætheden sig. Benzinos m. m. stiger ustandselig op i hovedet på os, og denne evindelige susen af biler og busser, der farer forbi, gør én så træt, at man næsten ikke orker at gå længere. — Langt om længe når vi Kaub, og da er vi så trætte, at vi beslutter at tage toget det sidste stykke til Lorch. — Fra banegården er der et godt stykke at gå til vandrehjemmet, men trods trætheden går det hurtigere og hurtigere, fordi „tørsten driver hestene til vandingsstedet“. — Endelig når vi frem til et vidunderligt vandrehjem, hvor „Wurst“ med „Sauerkraut“ venter på at blive spist. Vi nyder måltidet i ro efter en uforglemmelig vandring i Rhinbjergene.

Glædelig jul og godt nytår til jer alle!

Anette Haastrup.

Nyt om gamle elever

Sommeren 1950.

Fru Gerda Hansen, Hedegård, Gredstedbro, var efter endt skoleophold på sygehuset i Ribe. Er gift med Åge Hansen.

Gudrun Jensen, Løvlundvej 3, Hejnsvig st., blev i foråret 1955 gift med vognmand Kristian Jensen. De har to piger og en dreng. Har ellers været i huset.

Inger Øgård Nielsen, f. Jensen, Folding, Brørup, er gift med mejerist Vagn Nielsen.

Elna Wentzel, Årre, har taget præliminærkursus i Skjern, er senere uddannet som barneplejerske, arbejder nu på vuggestue i Glostrup med spæde børn i alderen 0-12 mdr.

1950—51.

Gunhild Påske Jensen, f. Schmidt, Herlev gl. Hørmølle, Fredericia. Har været på Snoghøj gymnastikhøjskole. Hun arbejder nu som småbørnslærerinde på Herslev centralskole. Er gift med murermester Palle Jensen.

Sonja Olesen, Åstrupvej 8-10, Odense, har været i huset efter skoleopholdet. Er gift med Bent Olesen. De har to drenge på 5 og 7 år.

Grethe Andersen, Sædding, Esbjerg, har været på Vestbirk højskole. Blev i 1958 gift med Lambert Andersen. De har landbrug i nærheden af Esbjerg. De har to piger og en dreng.

Eva Christina Kjær, Søndergade 42², Horsens, har den 3-årige barneplejeuddannelse. Har været på Askov Højskole.

Anna Metha Bruun, f. Jørgensen, V. Nebel, Esbjerg, er gift med installatør E. Bruun. De har tre piger og en dreng i alderen 5-10 år. De blev gift den 27. marts 1954.

Emma Rindum Jensen, „Eisenballegård“, Taulov, var efter skoleopholdet beskæftiget ved huslig gerning. Har været på Uldum højskole. Blev i 1957 gift med Preben Jensen, de har 2 piger og er nu bestyrerpar på „Eisenballegård“. Har hele tiden været beskæftiget ved landbruget.

Inga Jensen, Orten, er gift med Leif Hansen. De er forpagtere af Esbjerg kommunes sommerrestauration Marbækgård, som ligger ca. 15 km fra Esbjerg ud til Ho bugt. Har været væveelev på Als Husholdningsskole. De har en lille pige på 14 mdr. (Kirsten).

Kamma Knudsen, Kystvej 6, Egersund, har været på Sønderborg Idrætshøjskole. Blev den 25. juli 1959 gift med snedker Henrik Knudsen. De har 2 drenge, Hans, f. den 1. juni 1960 og Tom, f. den 22. september 1963. De bor i et nyt hus ved Flensborg fjord.

Kirsten Linding, Ølgod, er udlært ved barnepleje og har desuden været på Borrehus Husholdningsskole. Fra 1958 husbestyrerinde på gård ved Varde.

Ester Dalentoft, Tistrup, har været centraldame, er nu gift med Peder Chr. Jensen og har siden 1959 været bosat i Sverige, de har tre børn på henholdsvis 12 - 8 og 3 år.

Sommeren 1955.

Vita Andersen, Gedevad, Ikast, er damefrisør.

Anna Marie Andersen har været på Sønderborg Idrætshøjskole. I februar 63 gift med en landmand og hedder Duus. De har en gård i forpagtning „Paltholm“, Farum.

Gurli Andersen har haft forskellige pladser i huset og en sommer på Ollerup. Er gift og hendes mand hedder Peder Chr. Ottosen, og de har to drenge.

Birgith Bertelsen er uddannet i forretning har været i Århus og Herning og et ophold på Vejle Husholdningsskole. I maj 63 gift med Kai Olesen, der bestyrer et supermarked i Holstebro. De bor Doktorvænget 39, st., Holstebro.

Ulla Christensen, gift med smed Ernst Jensen, Lem, har været i forretning. Er nu hjemmegående husmor og passer deres drenge Carsten på 4 og Allan på 1 år.

Grethe Damm, Herlufsvænge 9, Næstved, er uddannet sygeplejerske og har været på Ubberup sygeplejerskole.

Jenny Dalgas er gift med landmand Helge Nørtoft. Har en pige på tre og en dreng på knap 1 år, og bor nær sit hjem. Har været på Uldum Højskole.

Magna Frederiksen uddannet i kolonialforretning. Har været et

halvt år i England. Gift med Jørn Nielsen og bor Knudby pr. Sandby.

Karen Gantzel har været i huset i Norge. Nu gift med landmand Mogens Petersen og har købt hendes hjem „Rytterholm“, Ll. Valby, Roskilde. Har to drenge, for man skal specialisere sig inden for landbruget skrev hun.

Else Kathrine Hessellund, Porsvænget 15, Herning, har været på Frederiksborg Højskole 59—60 og blev der i køkkenet indtil 1961. Efter et ophold i England begyndte hun på Herning seminarium, hvor hun forventer at blive færdig 67.

Jenny Marie Jensen har haft plads i huset, men er nu lærerinde i Billum skole og går på aftenseminarium i Esbjerg.

Ketty Madsen har været på Langelands Husholdningsskole. Er nu gift med styrmand Henning Petersen og bor Baggesens Allé 92, Esbjerg. Har flere gange været ude at sejle, sidst på en Middelhavstur. De har to børn, Preben 3 og Pia 1½ år.

Aase Midtgård, Spandet, har været på Vallekilde Højskole og siden tage kontoruddannelse på Nørgårds Højskole, Hadsten.

Inge Mikkelsen har arbejdet ved det huslige er gift med Arne Isaksen. Har to børn og bor i København.

Ane Marie Mose havde først pladser i huset, siden uddannet sygemedhjælper ved Kommunehospitalet i København. I 61 gift med mejeriingeniør Bent O. Iversen. Har en dreng, Jan 2½ år, og bor Grejsdals Landevej 225, Grejsdal.

Anna Pilgård Olesen har været på Engelsholm Højskole. 1960 gift med chauffør Kristian Clausen og har en lille pige.

Rigmor Thomsen er gift med Henning Pennerup og bor Mågevej 22, Viborg. Har været i huset og på kontor. Hendes mand er ved forsvaret og hun selv hjemmegående husmor. De har en lille søn.

Inger Pedersen er gift med landmand Søren Kristian Hansen og har en pige på knapt 4 år. Jeg har haft pladser i huset og bor nu i Vestkær pr. Ølgod. Jeg har været til elevmøde næsten hvert år, og jeg synes det er synd for dem, der rejser langt at så få fra 55 møder op. Derfor kom alle der kan i 66.

Vinteren 1955—56.

Inge Johnsen er gift med landmand Verner Sørensen og har en datter på 2½ år.

Marianne Lauritsen er gift med landmand Laurids Buskbjerg Jensen og har hans fødehjem. De har en dreng på 2 år og en lille pige.

Marie Olsen Vandborg er gift med Peer Grensteen og bor Ndr. Ringgade 108, 3. tv., Århus N. Har to drenge.

Asta Holm, Lindknud, har uddannet sig til sygeplejerske og er nu gift med frisør Robert Vejsig Hansen, de har en datter på 2½ år. Asta arbejder på Brørup sygehus som operationssygeplejerske.

Ulla Smed Sørensen, Oksbøl, arbejder husligt.

Krista Lauridsen, Grindsted, er gift med Gunnar Pedersen, og de har en lille pige på 2 år.

Inge Skjærbæk, Rejsby, blev i 1960 gift med Niels Lydiksen i Birkelev. De har en lille Lis 5 år og Jan på 3 år.

Vivi Jonna Petersen, Hvidovre, bor nu Maglegårdsvej 10¹, tv., Brøndby Strand, og er gift med Kurt, el-montør, og de har tre børn Jørgen, Finn og Lisbeth. Har lært som syerske.

Kathrine Skousen, Skærbæk, har efter skoleopholdet været i huset i London, på hotel i Norge, derefter på børneseminarium i Århus, børnehave i Svendborg og sidst på daghjem i Stockholm. Vinteren 63—64 elev på Askov højskole.

Sommeren 1960.

Margit Buur Pedersen har været 5 mdr. på Ubberup højskole og er nu sygeplejeelev i Herning.

Else Andersen skal i vinteren 65—66 på Frederiksborg højskole, har været kokkepige på „Rosenvold slot“ ved Vejle fjord.

Karen Grauslund blev gift med Laurits Hansen fra Dybbøl og bor nu på „Balle Vestergård“ ved Bredsten, de har en lille pige, der hedder Tove.

Meta Maria Jakobsen har været på Ollerup gymnastikhøjskole og er forlovet med Knud Pedersen, Farre.

Gundhild Møbjerg er udlært ekspeditrice og er nu i Norge.

Lise Pedersen har været på Gerlev idrættshøjskole, og er nu guld-smedelærling, er forlovet med Gert Jensen, der er på Grønland.

Edel Paulsen har været i huset på Bornholm ved en dyrlæge, derefter i huset ved skuespilleren Ebbe Rode og er nu advokatsekretær i København.

Edel Damgård Jensen har været på Ryslinge højskole og er nu sygeplejeelev i Kolding.

Maja Gundersen, forlovet med landmand Villy Nielsen, Strønbjerg, og er under uddannelse til kjolesyningslærerinde.

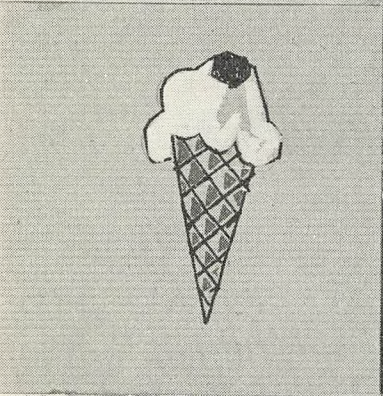
Conny E. Mortensen har siden skoleopholdet været på frøkontor i Alminde. Blev gift den 27. marts 1965 med Niels Kristian Strandby og bor nu i Vonsild.

Vinteren 1960—61.

Irene Nielsen, Vester Nebel, Esbjerg, har taget et 2 mdr.s sy- og tilskærerkursus i vinter hos frk. Taupe i Varde og er forlovet med Henning Lambertsen.

Lilli Mona Andreassen har besøgt Hadsten højskole og Testrup højskole, har været husasistent og økonomaelev og er nu sygeplejeelev på Centralsygehuset i Holstebro, er forlovet med østriger Gerhard Remböck.

Birthe Nielsen, Juelstrup, Støvring, tog realeksamen i Ålborg i

1964 og har været på en 7 mdr.s lang tur til Israel, hvor hun under hele opholdet boede i en kibbuts og var med i det daglige arbejde der.

Jytte Carlsen har været i kolonialforretning, og er nu gift med elektriker Leif Christensen, Grejsdalen.

Rita Nielsen har været på Skals håndarbejdshøjskole.

Anna Marie Friis Jensen, Grimstrup pr. Esbjerg, er på Testrup sygeplejehøjskole.

Birgit Bolding Højer, Sædding pr. Esbjerg, er før tiden barneplejerske på Rødding højskole og er forlovet med Andreas Møller Christensen.

Ester Østergård Jensen, Hastrup, Thyregod, har været på Odense fagskole i 4 mdr. (syskole) er forlovet med landmand Henning Mortensen fra Brande.

Hanne Hansen er udlært maler til 1. august 1965 og er forlovet med Gunnar Lindahl.

Rigmor Andersen er i lære som kontorelev på Ortopædisk hospital i København og er udlært midt i 1966. Er gift med radiomekaniker Egon Olsen.

Birgit Kliver Henriksen blev gift med Andreas Henriksen i foråret 1963 og har en lille pige på 1½ år.

Tove Nørhede har besøgt Karrebæksminde fagskole og er nu smørebrøds elev, forlovet med musiker Torsten Frier.

Bente Christensen, Agerbæk bageri, er forlovet med Gunnar Fuglkjær, Starup.

Edith Ejsing er gift med landmand Verner Haubjerg, Vestbirk, har en gård på 25 tdr. og en søn på 16 mdr., der hedder John.

Inge Jessen, Roust, Varde, har været på Varde sy- og tilskærer-skole og er nu på Kerteminde husflidshøjskole.

Birgit Uhd, før Christensen, har været på idrættshøjskolen i Sønderborg og fået lederuddannelse i gymnastik. Gift med landmand Jørgen Uhd fra Roust.

Jensine Haubjerg har været husbestyrerinde og er nu gift med Karlo Gammelmark.

Inger Skinnerup (før Pedersen) er gift med minkpasser Henry Skinnerup og har en dreng på 11 mdr.

Tove Vestkær tog præliminæreksamen i 1964, tog handelseksamen i 1965, begynder 1. august 1965 som kontorelev på Ansager Andelsslakteri.

Kirsten Rasmussen er i lære som dameskrædder i Århus, er forlovet med Egon Andreasen.

Kirsten Meldgård, Holstebro, har haft plads på en gård i Norge, senere fik hun handelseksamen og er nu kontorelev, desuden forlovet med møbelsnedker Erland Christiansen.

Tak til alle, som har sendt oplysninger om deres virke, — og tak til bestyrelsen for jeres „arbejde“ dermed.

Med tak for den dejlige vinter på ungdomsskolen 1964-65

Vi kom her med tog og busser,
nogle gik på deres fusser,
væk fra far og mor
trods vræl og tuden.
Vi på Ølgod blev placeret,
sengene var reserveret,
stol og bord samt reglement foruden.
Så vi skulle pakke ud,
det var et roderi,
ingen kunne finde noget,
og det var fordi:
Det er ikke til at se, hvad
der var opad eller nedad.
der var spejle, trusser, dyner og B.H.
og da far og moder kørte,
blev vi allesammen rørte,
og vi tænkte da,
at Ølgod er et rart og hyg'ligt sted;
det er ikke til at se det,
hvis man ikke lige ved det,
men trods alt,
så er det blevet vores hjem,
vi må tænke på de næste,
der skal slide li'som heste,
det er sand'lig godt,
vi ikke er blandt dem.

Når vor radiomand forkynder,
at den nye dag begynder,
skal vi hoppe ud af vore senge,
vandet må i kummen plaske,
så vi ørerne kan vaske,
tit vi der må slås som vilde drenge.
Når vi så ved morgenmaden
er lidt morgensur,
kan man da i første time
få en lille lur.
Det er ikke til at se det,
hvis man ikke lige ved det,
men trods alt
så går det hele ganske pænt,
til de lærer' vi må trave,

de i vore hjerner grave,
vi bli'r kloge,
disse lærer' er jo højt intelligente.
Det er ikke til at se det,
hvis man ikke lige ved det,
hvis det stod til mig,
så sku' de køles af
med en rask og hurtig sparken.
ku' jeg ramme dem i nakken.
så de i vort vandbassin en dukkert ta'.

*Uha, hvor du er højroestet, man skulle
tro du var fiskerkone.*

Anden time nu begynder,
Ingrid for hold A forkynder
op ad gangen
frisk et højt godmorgen.
Vi må lære brev at skrive,
anbefalinger at give;
det er svært,
men snart vi glemmer sorgen:
så skal vi have regning,
vi tager fat med største mod
regning, vægt og vejning,
ja, til det er Ingrid god.
Det er ikke til at se det,
hvis man ikke lige ved det.
Ikke et sekund af timen er til spild.

Vi nu Anne vil besøge,
hun sig med hold C forsøge,
hun befaler at i dag
skal alle rense friske sild,
det er ikke til at se hvad
der er opad eller nedad.
Lise gør jo kun som Anne foreslår,
og hun straks et ben bort reder,
Anne spørger, hvad det hedder,
Lise svarer promte:
det er fiskens lår.
Klokken ringer, av for Søren,

alle farer ud af døren.
 Else står i klassen, stram i masken,
 der har netop været bygang.
 Else skuer en lakridsstang,
 og hun råber:
 Stop nu al den smasken.
 Vi får syet duge, stole,
 puder og betræk,
 Else er nu god og kærlig
 ofte også kæk,
 det er ikke til at se det,
 hvis man ikke lige ved det,
 og i kyloesyning finder vi jo Ruth,
 her bli'r syet smukke klæder,
 Ruth hun er en dygtig skrædder,
 og en kjole er nu mægtig sød,
 hvis der er megen strut.
 men det er ikke til at se, hvad
 der er opad eller nedad.
 Ruth hun står og grubler,
 ka' vi alle se,
 og hun griber sig om hagen,
 for nu vil hun gå til sagen,
 en bikini ka' der altid bli' af det.

Kaffepausen er til ende,
 vi til gymnastik må rende,
 stræk og bøj
 samt hop og spring med mere.
 Mange fag vi her kan drive,
 vi til gymnastik er stive.
 Dagny spiller, Karen dirigerer.
 Køllerne i luften svinger.
 det er god motion,
 alle taber vi om taljen
 hver en stor portion.
 Det er ikke til at se det,
 hvis man ikke lige ved det,
 køk'nets gode mad den sætter sine spor,
 søde farmor hun tilsiger,
 at vi bliver raske piger
 hvis vi spiser resterne,
 som sættes på vort spisebord.
 Det er ikke til at se, hvad
 der er opad eller nedad,
 når vi spiser af det store kolde bord,

maden er nu rigtig herlig,
 må vi tænke ganske ærlig
 mens vi gumler lidt
 på pølsen fra i fjor.

Ved du forresten, at det siges om lærerne her på skolen, at deres hjerner er langt større end vores.

Her om Ølgod kan man sige,
 holdes oldtiden vedlige,
 Ulla er jo vævestuens dronning.
 Hun kan være streng til tider,
 men når væveskytten glider
 kan hun også smile
 sødt som honning,
 og når det er fredag
 skal vi alle støvet ta',
 selv lidt støv på hjernen
 det får Ulla tørret af.
 Det er ikke til at se det,
 hvis man ikke lige ved det,
 her på skolen
 der er Henry dagens mand.
 Han kan hamre, han kan save,
 vore stole kan han lave,
 han er dygtig,
 for han laver alt det,
 Gunnar ikke kan.
 Det er ikke til at se, hvad
 der er opad eller nedad.
 Gunnar han behøver ikke tommestok
 som bekendt han samler flittigt,
 mens han siger noget vittigt,
 for af målebånd
 der har han mer' end nok.

Vi har mange rettigheder,
 Gunnar er partiets leder,
 han må alle piger små belære,
 søndag aften han i ånden
 holder rejsepier i hånden
 så de grimme drenge la' os være,
 og når det bli'r middag,
 ser man Gunnar på sin post;
 brevene i sovsen flyver,
 det er dagens kost.

Det er ikke til at se, hvad
der er opad eller nedad,
når han kører sin lille folkevogn,
og når han den gas vil give,
må han hårdt i rattet hive.
Den kan køre bedre
end den bedste bil i dette sogn.

Det er ikke til at se det,
hvis man ikke lige ved det.
Gamle Ølgod,
du er god, det ved du selv,
for det er med blanke blikke
og af gråd vi alle hikke,
thi nu skal vi alle sige dig farvel.
Kirsten og Karin.

Hilsen til årsskriftets læsere

Så nærmer julen sig igen med stormskridt, og det nye år.
Hvad har jeg bedrevet i det gamle år?

I april kørekort, 1. maj tog jeg på Hadsten Højskole, der ligger mellem Århus og Randers. Men tro ikke, at jeg derfor har glemt Ølgod. I Hadsten fløj 5 dejlige måneder så hurtigt, at jeg slet ikke rigtig nåede at opfatte sommeren før den var forbi og vi igen havde efterår. Hov! noget meget betydningsfuldt, den 14. august blev jeg forlovet. Det var en stor dag. Min forlovede, Jørgen Hegner, er konditor og københavner.

Så lidt om mine oplevelser og indtryk af Tyskland: Den 20. oktober tog jeg enkelt billet til Weinheim. Rejsen gik over Flensburg-Hamburg, Frankfurt a. Main og Weinheim, hvor mine bekendte Max og Hedvig tog imod mig. Rejsen havde da varet 15 timer. Turen gik så videre med auto til en lille bjergby Waldmichelbach. Her tilbragte jeg 3 dejlige dage, vi kørte lange ture i omegnen, og jeg nød det skønne efterårsvejr, bjerglandskabet, vinmarkerne og skovene med de herlige varme efterårsfarver. En tur langs floden Neckar og et besøg i Heidelberg.

Hvad der undrede mig, et barn af et vel mekaniseret landbrugsland, var køer som trækdyr, for vogn og plov. De fleste bønder har kun lidt jord, med vinstokke og grøntsager, oftest arbejder manden på fabrik ved siden af landbruget.

Nå, men jeg var jo ikke kommet til Tyskland for at holde ferie. Søndag den 24. oktober blev jeg pludselig schwester Minna, på Luisekrankenhaus i Lindenfels.

Lindenfels er en lille bjergby med 3000 indbyggere. Byen består for det meste af store hoteller, pensioner o. s. v., da klimaet her skulle være ideelt. Lindenfels har 2 kirker, da ca. halvdelen af byens befolkning er katoliker.

Luisekrankenhaus er et gammelt hospital med 130 sengepladser. Det er her som i Danmark svært at få arbejdskraft. Jeg arbejder som en slags elev og er mægtig glad for arbejdet. Forleden overværede jeg en operation. Det gik også ganske udmærket, men jeg var glad for, at det ikke tog længere tid end det gjorde; for alt imens var jeg blevet lige så bleg som patienten.

Der arbejder her i landet en del udlændinge italienere, spaniere, tyrkere og grækere. Vi har for tiden en tyrkisk frue som patient. Hun taler meget dårligt tysk, og jeg ville så forsøge at lære hende lidt, da jeg har tyske lærebøger, for selv at lære; men hun lod mig hurtigt med tegn forstå, at hun ikke kunne læse og skrive, selv ikke på sit eget sprog. Det er første gang, hun er på et hospital, og har aldrig været hos en læge, så når lægen nærmer sig, tilråber hun Allah og hiver dynen op om ørene. (Hun er muhammedaner). Tænk jer i det 20. århundrede, atomalderen, er der masser af mennesker, der hverken kan læse eller skrive, at være lukket uden for al videnskab, kultur, historie og skønhed, bøgerne gemmer, ikke at kunne forme og nedskrive sine tanker.

Vi må alle hjælpe! Jeg har her oplevet, at ligegyldig farve, sprog og tro har vi alle brug for hinandens hjælp og forståelse.

Hvordan er tyskeren? snakker man med den enkelte jævne borger, får man det indtryk, at han angrer krigen, og hvad det tyske folk dengang gjorde, og aldrig mere vil krig. Men helt anderledes er det, når de er samlede i foreninger. Nazismen blomstrer stadig i Tyskland, den er bare svær at få øje på. Det er faktisk de to store blade „Die Zeit“ og „Der Spiegel“, der regerer Tyskland, og havde de ikke eksisteret, da var lavinen endnu større. Mange „der-oppe“, som man siger, er gamle nazister, de hjælper hinanden til ledende stillinger og føler sig igen som i gamle dage.

Ja, Erhard har jo sagt til USSR, at „de tyske soldater, der faldt i krigen, døde for en bedre verdens orden“. Vi danske og alle andre lande må være opmærksomme på, hvad der foregår bag kulisserne, være vågne. Det er nødvendigt, at V.-Tyskland bliver knyttet til andre lande. Nato er ikke tilstrækkelig. Tyskland må ikke stå alene, må ikke en gang til have mulighed for selv at tage en beslutning.

Den tyske ungdom har ikke noget at begejstre sig over. Vi har vort kongehus og historie, England har The Beatles og meget andet, og sådan må alle unge have et eller andet i deres land at være begejstrede for. Jeg tror, det gjorde den tyske ungdom meget ondt, da USA's præsident Kennedy blev myrdet.

Vi unge har ikke oplevet krigen og bærer intet nag og had til hinanden. Det er nu vores opgave at forhindre krig, og øve forståelse alle landene imellem. Jeg tror det kan ske ved udveksling af mange unge landene imellem. Herved knyttes båndene.

Jeg holder jul hos mine plejeforældre Max og Hedvig. Det bliver international jul, da deres anden plejedatter fra Nigeria, som studerer i Berlin, også holder jul hos dem

Den 15. januar 1966 går turen videre til Danmark til Mariaforbundets sygeplejehøjskole på Frederiksberg.

En rigtig glædelig jul og et godt nytår til alle på Ølgod Ungdomsskole og gamle elever.

De bedste hilsener.

Minna Sørensen, Munkegård, Ribe.

Ved en meningsløs færdselsulykke lørdag den 2. oktober mistede Inge Poulsen, Viby Elmegård, Nr. Åby, livet.

Inge var elev her vinteren 61—62, og vi husker hende som en glad pige med et ualmindeligt godt humør. Inge var påbegyndt en uddannelse som barneplejerske, og alt tegnede sig lyst for hende. Og så skulle hun så brat rives bort.

Vi vil ære hendes minde!

Nygifte i 1965

Else Marie Kirke, Skjern.

Jette Madsen, Bornholm.

Magna Frederiksen, Skimmede.

Bodil Tobiassen, Veksø.

Maren Margrethe Olsen, Faster.

Gerda Iversen, Henne.

Marie Rauhe Christensen, Nr. Nebel.

Erna Sand Christensen, Hyllerslev.

Elise Pedersen, Nordenskov.

Ruth Vesterlund, Langelund.

Bertha Jacobsen, Kisserup.

Asta Vad Jensen, Ølgod.

Nanna Berggren, Ølgod.

Asta Garne Christensen, Sandvad.

Karen Ottosen, Glejbjerg.

Anna Kirstine Nielsen, Strebel, Tistrup.

Karin Bartholin Hansen, København.

Solvejg Møller Pedersen, Linde.

Tove Bundgaard Hansen, Videbæk.

Marianne Larsen, Silkeborg.

Edel Mark Hansen, Billum.

Anna Lund, V. Nebel.

Kirstine Lund, V. Nebel.

Aase Møller Hansen, Sdr. Omme.

Jytte Kristensen, Esbjerg.

Inger Marie Nielsen, Grindsted.

Inger Kristensen, Esbjerg.

Inger Jacobsen, Farre.

Maja Mortensen, Årre.

Gerda Pedersen, Silkeborg.

Ulla Nicolajsen, Hovborg.

Ruth Kristensen, Vesterhede.

Helle Larsen, Nymindégab.

Inger Sørensen, Guldager.

Lis Burggaard, Billum.

Lis Christiansen, Roust.

Karen Madsen, Årre.

Gunhild Andersen, Husby.

Karen Olesen, Bukkær, Kibæk.

Birtha Dalgas, Grimlund.

Karen Marie Alslev, V. Nebel.

I ønskes alle til lykke i jeres ægteskab, og rigtig god medvind fremover.

De, der rejste, og nye, der kom

Igen er et år gået for vort skolearbejde, og blandt vore medarbejdere er der sket udskiftninger. Det kan jo ikke helt undgås, men forskellige private grunde har her spillet ind. Ellers er flokken meget stabil, hvad er rart.

Ulla Nielsen, vævelærerinde, rejste ved vinterskolens slutning, og hun har siden arbejdet på en vævestue i Åbenrå.

Som afløser fik vi til sommerskolen Inge Gudiksen, men hun blev her desværre kun til 1. september, da hun gerne ville nærmere mod sit hjem, som hun trængte til støtte fra p. gr. af personlige forhold. Vi var glade for Inge, for hun vidste, hvad hun havde med at gøre, og vi vil ønske for hende, at hun igen må finde glæde og lyssyn. Nu er Inge på Fredehjemmet i Handbjerg.

Karen Sylvester havde planer om at blive lærerinde og til august begyndte hun på Holbæk Seminarium. Hun er glad for sit arbejde og de kammerater hun har fået på seminariet. Men vi var kede af at skulle sige farvel, for hun var i den grad et led i helheden.

Hendes afløser blev Anette Haastrup, og hun har overtaget Karens job og fylder pladsen godt ud.

Desværre måtte vi også sige farvel til Inge Danielsen. Hun mente ikke, af hensyn til sit hjem, at kunne blive ved med timerne her. Og det måtte vi jo respektere. Vi takker for godt arbejde og hyggelig snak. Karen Marie Tranberg har afløst hende, og hun går til sagen med ildhu.

I køkkenet er der sket en del ændringer. Gudrun Pedersen rejste til april, for hun skulle giftes med sin Gunnar, og de har nu gård i Bøvl ved Sdr. Omme. Ella Brink overtog Gudruns plads, men desværre døde Ellas far i eftersommeren, og hun rejste til oktober for at hjælpe moderen med driften af gården.

Ulla Rasmussen rejste til november, og hun er nu ansat på sygehuset i Tønder.

Annegrethe Nielsen rejste også til november og er nu på et alderdomshjem ved Vejle.

Grethe og Else Clausen rejste til april og de er begge beskæftiget med at passe syge mennesker.

Margit Brunsvig rejste midt i september, da hun skulle hjem at passe moderen, der var meget syg. Og nu har det hjem mistet moderen. Vi ønsker Margit og hendes familie lykke til at kunne tage opgaverne, som de kommer.

Connie, Vita og Annemarie er her stadig, og det er vi glade for. Annemarie står nu for vævesalen, og den opgave klarer hun fint. Connie og Vita er mægtige på deres pladser, og de har været til uvurderlig hjælp, da vi fik nye piger.

De nye er Lisbeth Navntoft, Karen Marie Thomsen, Margit Pedersen og Karen Andersen. De tager godt fat, og alt tegner til en god vinter.

Nogle er rejst, og andre er kommet til. Til alle, der arbejder med her, og har arbejdet her vil vi gerne bringe vor store tak for god indsats, og vi er helt på det rene med, at jeres indsats er medvirkende til, at vort skolearbejde kan lykkes.

Vi vil gerne sige alle, vi i årets løb har været i forbindelse med, tak for forståelse og interesse, og vi ønsker en rigtig glædelig jul og et lykkeligt nytår.

Hanne, Jens, Ingrid og Gunnar Vedsted-Hansen.

Jubilarer 1966

Til I, der er jubilarer i 1966, sendes hermed en indbydelse til at være med til elevmødet den 3. juli 1966.

Jubilarer er elever fra

45—46 og 46

50—51 og 51

55—56 og 56

Vi håber, at rigtig mange med familie vil efterkomme indbydelsen, og vi vil gerne se jer til middag kl. 11,30.

Skriftlig tilmelding til skolen senest den 30. juni 1966.

Elever på Ølgod Ungdomsskole

Sommeren 1965

- Adersen, Hanne, Frihedsvej 10a, Esbjerg
Andersen, Birgit, Allerup, Tjæreborg
Andersen, Birthe, Lørslev, Hjørring
Andersen, Helen, Prambovej 10, Frederiksværk
Andersen, Kirsten, Bag Fortet 9, Herlev
Agger, Else, Hygum Klinkby
Bendixen, Anna Grethe, Sandvad, Jelling
Bennedsen, Hanne, Frodesgade 179, Esbjerg
Christensen, Inger, Søndergade 54, Holsted
Christensen, Johanne, Bølling, Skjern
Christoffersen, Karen, Holsteinsg. 34, st., København Ø.
Friis, Martha, V. Vedsted, Ribe
Gammelgård, Anni, Jernbanegade 4, Gørding
Gregersen, Lisbeth, Hoby Glaslunde
Hansen, Elna, Årre, Varde
Hansen, Issa, Løkken 20, Nordborg
Hansen, Sonja Marie, Gl. Møllevvej, Oksbøl
Hessel, Bodil, Julianehede, Bording
Holm, Brit, Barria de San Francisco 12, Fuengirola, Spanien
Hünkemeier, Tonni, Henneby/Henne
Ibsen, Sussie, Strandhøjsvej 7, Humlebæk
Jensen, Anna-Mette, Østervang, Krogager
Jensen, Gurli, Lindeballe, Farre
Jensen, Hanne, Rottarp, Outrup
Jensen, Inge Marie, Veng, Skanderborg
Jensen, Jytte, Børglum, Vrå
Jensen, Karin, Vardevej 62, Skjern
Jensen, Tove, Lindeballe, Farre
Jensen, Vibeke, Kirkegade 12, Bramminge
Jeppesen, Inga, Overby, Sdr. Felding
Jespersen, Ida, Frodesgade 155, Esbjerg
Jessen, Annie, Rousthøje, Varde
Jessen, Sigrid, Fjersted, Arnum
Jørgensen, Annie, Ndr. Ringg. 12, 2., Slagelse
Jørgensen, Inger, Årre, Varde
Kappel, Elly, Nr. Felding, Holstebro
Kofoed, Helle, Torvet 6, Åkirkeby
Kofoed, Bente, Hvidovrevej 175, 2., Hvidovre
Larsen, Jette, Jægersborg allé 162, Gentofte
Lund, Gudrun, Hygum, Esbjerg
Madsen, Inge, Prinsessegade 47A, 1., Kbhvn K.
Marthiasen, Gerda, Hanning, Sædding
Michaelsen, Helene, Kristrupvej 3, 1., Randers
Neessen, Sonja, Hesselmed, Oksbøl
Nielsen, Anne Marie, Højdevej 2, Hobro
Nielsen, Elsebeth, Ø. Farimagsgade 77, 2., København Ø.
Nielsen, Jenny, Vilh. Thomsensallé 51, 2., København, Valby
Nielsen, Jonna, Kierulffsvej 102, 3. tv., Slagelse
Nielsen, Ketty, Vesterhede, Hejnsvig
Nissen, Birthe, Svarbækgård, Assendrup
Olsen, Anni, Strandmarksvej, Hvidovre
Olsen, Connie, Langemarksvej 25, Horsens
Olesen, Merethe, Rodebæk, Agerbæk
Pedersen, Hanne, Årre, Varde
Pedersen, Margit, Sneum, Tjæreborg
Pedersen, Mary, Åst, Vandel
Pedersen, Paula, Gødding, Randbøl
Rasmussen, Birthe, Rughaven 59, Ålborg
Rasmussen, Dorrit, Gemmet 1, 2., Kbhvn. NV
Schaleck, Anna Lise, Asserballeskov, Fynshav
Simonsen, Vera, Hover, Spjald
Sinkjær, Kamma, Hover, Spjald
Skov, Birgit, Golfvej 66, Gjesing, Esbjerg
Skov, Lissi, Vesterlundvej, Virklund
Svendsen, Birthe, Danmarksgade 68, Ålborg
Terkelsbøl, Yvonne, Carl-Langesvej 48, 2., Valby
Thomsen, Kirstine, Ravning, Bredsted
Ulbæk, Ulla, Sdr. Allé 10, Grenå
Winther, Jette, Spedalsø 10, Horsens
2. års.
Barsballe, Maren, Spandet, Arnum
Christensen, Hanne, N. J. Poulsensvej 10, Esbjerg
Enggrob, Elisabeth, Ølstrup mejeri, Ringkøbing
Friis, Eva, Åbølling, Frifelt
Guldborg, Susan, Jørlunde, Slangerup
Nielsen, Eva, Slagterivej, Sæby
Rasmussen, Karin, Voerladegård, Skanderborg
Rasmussen, Marianne, Fruetofte, Pjedsted
Spejlborg, Inge, Grønhojgård, Daugård
Weisbjerg, Hanne, Nr. Lem, Lemvig

Vinteren 1965—66

- Andersen, Birgit, Mandø, Ribe
Andersen, Kirsten, Vigerslevvej 298¹,
København, Valby.
Andersen, Paula, Rovedgård, Andst
Andersen, Signe, Høm Vestermark, Ribe
Bach-Jensen, Helen, P. Knudsensgade 30²,
København SV.
Brunsvig, Kirsten, Årre, Varde
Bundesen, Helene, Skærbæk, V. Nebel, Esbjerg
Bæk, Brita, Hovedgaden, Bryrup
Christensen, Clara, Thuesensvej 2, Hvide Sande
Dalgas, Ingrid, Grimlund, Hoven, Tarm
Fischer, Susanne, Bygmærksvej 6, Glostrup
Frahm, Frauke, Kurburg, Kl. Rheide, Sydslesvig
Frederiksen, Betty, Tåsingegade 8², Århus N.
Geyti, Myrna, Oyrareingir, Færøerne
Gothardsen, Lissi, Endrup, Hviding
Green, Kirstine, Ø. Lem, Lem
Grönvall, May, Musvågevej 5⁴, København NV.
Hansen, Bente, Alslev, Varde
Hansen, Hanne, Vesterbæk, Sig
Hansen, Inger Marie, Vibæk, Varde
Hansen, Jenny, Sejte, Bryrup
Hansen, Karen-Lisbeth, Nytofte 25, Middelfart
Hansen, Kirsten, Vesternesen, Nordby, Fanø
Henriksen, Margit, Balle, Guldager
Hyllested, Maja, Amagerbrogade 299, st.,
København S.
Jacobsen, Inger N., Hjallerup kro, Hjallerup
Jacobsen, Sofie, Haugård, Gabøl, Sdrjl.
Jensen, Gerda, Bjerre, Bråskov
Jensen, Grethe, St. Emmerske, Tønder
Jensen, Inger Marie, Sdr. Sig, Outrup.
Jensen, Karen Margrethe, Vejrup, Sdr. Viium
Jensen, Kirsten Dahlgaard, Østergade 3, Ny-
købing M.
Jensen, Kirsten, Sønderby, Karup J.
Jespersen, Bodil, Kronprinsensgade 79, Esbjerg
Joensen, Inge-Merete, Thorsvig, Thorshavn,
Færøerne
Johansen, Arnbjerg, Signabøur, Færøerne
Jørgensen, Vera, Foersum, Tarm
Knudsen, Lone, Falkegård, Hårby, Fyn
Kristensen, Bodil, Hostrup, Alslev, Varde
Kristensen, Sigrid Tange, Lamborg, Eg
Kronberg, Marianne, Smørumvej 11, Måløv Sj.
Lauridsen, Rita, Sjelborg, Hjerting
Mortensen, Merete, Melsgård, Nordborg
Mosegaard, Doris, Gludsted, Hampen
Mouridsen, Jane, Sønderhav, Kollund
Møller, Anna, Ølstrup, Ringkøbing
Nedergaard, Ellinor, Strellev, Ølgod
Nielsen, Birgitte, Arnum Mejeri, Arnum
Nielsen, Inga, Knud Rasmussensvej 13, Hol-
stebro
Nielsen, Irene, Kokspang, Varde
Nielsen, Iris, Stenderup, Grindsted
Nielsen, Karen Margrethe, Tastrup, Sig
Nielsen, Kirsten Østergaard, Billum
Nielsen, Valborg, Asbogård, Bække
Nørgaard, Sonja, Urup, Eg
Ohmsen, Sonja, Torvegade 26, Varde
Olesen, Inge Marie, Skade, Klovborg
Olsen, Esther, Ølstrup, Ringkøbing
Ostenfeld, Vivian, Theklavej 37, st., Køben-
havn NV.
Pedersen, Anny, Kvie, Ansager
Pedersen, Jytte, Kog, Møgeltønder
Peterson, Ellen Løbner, Oksenvad, Sommersted
Philip, Inge Marie, Vittrup, Brørup
Poulsen, Inger, Alslev, Varde
Poulsen, Jytte, H. J. Rinksvej 10, Ålborg
Rau, Irma, Åst, Vandel
Raunkjær, Kirsten, Strellev, Ølgod
Rechendorff, Vivi, Tårnbyvej 96, Kastруп
Renard, Pia, Hjortekærvej 156, Lyngby
Rolsted, Dorte, Jægerslund, Kr. Hyllinge
Rosengreen, Bente, Asbo, Bække
Sejthen, Anny, Borgergade 18, Silkeborg
Smith, Birgitte, Lundtoftegade 30, st., Kbh. N.
Steenen, Inge, Nordborg, Hejnsvig
Sørensen, Annelise, Kjelst, Billum
Sørensen, Inger, Gejlgård, Tistrup
Sørensen, Poulina, Trangisvåg, Færøerne.
Sørensen, Aase, Jerlev, Vejle
Tang, Rosa, Lambæk, Lem
Thøgersen, Birthe, Myrthue, Varde
Toft, Marie, Nåbjerg, Outrup
Toft, Aase, Velling, Ringkøbing
Torbensen, Doris, Dalen 87, Esbjerg
Winther, Annalise, Boel, Gørding
2. års elever
- Agger, Else, Hygum, Klinkby
Christensen, Johanne, Bølling, Skjern
Damgaard, Inge-Marie, Veng, Skanderborg
Gregersen, Lisbeth, Hoby, Glosunde
Halkjær, Karen, Velling, Lem
Holm, Brit, Barria de San Francisco 12,
Fuengirola, Spanien.
Jensen, Hanne, Rottarp, Outrup
Jessen, Annie, Rousthøje, Varde
Jessen, Sigrid, Fjersted, Arnum
Lund, Gudrun, Hygum, Esbjerg
Mikaelen, Marie, Nanortalik, Grønland
Olesen, Connie, Langemarksvej 25, Horsens
Olsen, Annie, Strandmarksvej 42, Hvidovre
Schaleck, Anna Lise, Asserballekov, Fynshav

ELEV MØDET 1966

bliver søndag den 3. juli og begynder som sædvanlig med gudstjeneste kl. 13.

Kom og vær med fra morgenstunden. Tag kærester og mænd med. Tag brød med til middag og aftensmad. Fælleskaffebord a 4,00 kr. kl. ca. 15. — Forskellig underholdning af sommerholdets elever — og foredrag.

Følgende repræsentanter fra de forskellige hold blev valgt til elevforeningens bestyrelse ved sommerens elevmøde:

Karen Ottosen, 62.	Inga Jensen, 57.
Engelise Hansen, 61—62.	Tove Jespersen, 56—57.
Ida Mathiasen, 61.	Ester Smedegård, 56.
Karen Wendelbo, 60—61.	Inger Lydiksen, 55—56.
Inger Trads, 60.	Inger Hansen, 55.
Ruth Svane, 59—60.	Eva Nielsen, 54—55.
Lis Petersen, 59.	Jytte Gaarde, 62—63.
Bertha Jacobsen, 58—59.	Lisbeth Uhre Olsen, 63.
Inge Lise Petersen, 58.	Hanne Østergaard, 63—64.
Sonja Pedersen, Sandet, 57—58.	Hanne Clausen, 64.
	Gurli Jelling, 64—65.

Alle disse repræsentanter indbydes til et møde her på skolen *søndag den 30. januar kl. 14,00.*

Er du forhindret i at kunne møde, bedes du meddele det til skolen *senest 15. januar*; men vi vil meget gerne se jer alle.

Vi ser gerne, at er du forhindret, så sendes der en stedfortræder.

Husk! Årsskriftet skal være betalt senest 1. februar 1966

Prisen er 7,00 kr., som indbetales til giro 103299 på vedlagte girokort.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

	Side
<i>Katrine Vedsted</i> : Julehilsen	3
<i>Provst Jørgen Jensen</i> : Julens budskab	4
At tage beslutning — at gå på slump	6
(Foredrag af forstander <i>Niels Hansen</i> , Østbæk højskole sommeren 1876)	
<i>H. Øllgaard</i> : Vore dialekter	12
<i>Gunnar Vedsted-Hansen</i> : Ungdom i dag	14
<i>Dagny</i> : Hvor jeg keder mig	17
<i>Else Jessen</i> : Tanker og sytøj	18
<i>Anne</i> : For lidt og for meget	19
<i>Karen Sylvester</i> : Musik	21
Hilsen fra Maja	22
<i>Ruth Bang Jensen</i> : Hvem er jeg — hvem er du?.....	22
<i>Grethe og Søren</i> : Minder fra en sommerrejse.....	25
Siden sidst	27
Ungkarletidens flotte vaner kan ødelægge ægteskaber.....	41
(Foredrag af overlærer <i>Knud Kristensen</i> , Brønderslev).	
<i>Anette Haastrup</i> : En vandring langs Rhinen.....	42
Nyt om gamle elever	44
<i>Kirsten og Karin</i> : Tak for en dejlig vinter.....	50
<i>Minna Sørensen</i> : Hilsen til årsskriftets læsere.....	52
Mindeord om Inge Poulsen	54
Nygifte i 1965	54
De, der rejste, og nye der kom.....	55
Jubilarer	56
Elever sommeren 1965	57
Elever vinteren 1965—66	58
Elevmødet 1966	59

Deltager i elevmødet 1966

Sendes senest 30. juni 1966 til Ølgod Ungdomsskole, Ølgod

Navn:

Adresse:

Årgang:

Adresse- og eventuel navneforandring

Sendes senest den 1. februar 1966 til Ølgod Ungdomsskole, Ølgod.

Årgang:

Navn:

Adresse:

Ny adresse (evt. navn):